

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ РАИСЛИГИДА 19 ЯНВАРЬ КУНИ МАЪНАВИЙ-МАЪРИФИЙ ИШЛАР ТИЗИМИНИ ТУБДАН ТАКОМИЛЛАШТИРИШ, БУ БОРАДА ДАВЛАТ ВА ЖАМОАТ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ҲАМКОРЛИГИНИ КУЧАЙТИРИШ МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА ВИДЕОСЕЛЕКТОР ЙИГИЛИШИ ЎТКАЗИЛДИ.

НУҚУЗ

1997-йил 27-avgustdan chiqq boshlagan

www.huquq.uz

2021-Ҳ. 21-ҲАНВАР, №3 (1252)

МАРДЛИК МАЙДОНИДАГИ БАҲС

Маданий меросимизнинг ажралмас бир қисми, олижаноблик, мардликни тарғиб этувчи миллий қадриятимиз саналмиш кураш бўйича Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлар терма жамоалари ўртасида «BOSH PROKUROR KUBOGI» мусобақаси бўлиб ўтди.

2-БЕТ

ХАЛҚИММИ, ҲАЛҚУММИ?!.

«...АГАР ҲОКИМИНГИЗГА АЙТИБ, 4 СОТИХ ЕР ОЛИБ БЕРСАНГИЗ СИЗЛАРНИНГ КАМЧИЛИКЛАРИНГИЗНИ УМУМАН ЁРИТМАЙМАН.»

6-БЕТ

ЎЗИНИ ОҚЛАМАГАН ВАЪДА

ТИББИЁТДЕК НОЗИК СОҲАДА ЎҚИМАСДАН ИШЛАБ БЎЛАДИМИ?

10-БЕТ

БОЗОРНИНГ НОРАСМИЙ ЭГАЛАРИ

ОЛИБСОТАРЛАРНИНГ
АНТИҚА ҲИЙЛАЛАРИ ҲАҚИДА

12-БЕТ

МАҚОЛА ЮЗАСИДАН ТЕКШИРИШ ЎТКАЗИЛДИ

Қарши шаҳар прокуратураси «Нуқуз» газетасининг 2020 йил 20 август кунги сонидан эълон қилинган «Чиқ энди» деб чиқара олмасак» сарлавҳали мақола юзасидан текшириш ўтказди.

Қарши шаҳридаги кўп хонадонли уйларнинг техник ҳолатини тубдан яхшилаш ва ундан фойдаланиш, таъмирлаш ишларини ўз вақтида ўтказишда бир қатор камчиликларга йўл кўйилгани маълум бўлди.

Масалан, айрим кўп қаватли уйлар марказий канализация қурувлари тизимидаги носозлик туфайли ертўладаги канализация тизимида ортиқча босим пайдо бўлиши натижасида қурурлар уланган жойлар узилиб, оқовалар ҳосил бўлгани, фуқаролар уйларга туташ ҳудудларда

ўзлари куриб олган хожатхона ва ювиниш хоналаридан фойдаланиши, ҳудуддаги 5 та чиқиндиҳонанинг ҳолати қониқарли эмаслиги, хонадонлар ичимлик суви тармоғига уланмагани аниқланган.

Шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 2 июндаги 340-қарори билан тасдиқланган «Ўзбекистон Республикаси Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирилик тўғрисида»ги низомнинг 9-бандида вазирилик тизимидаги ташкилотларга хусусий уй-жой мулкдор-

лари ширкатлари фаолиятини мувофиқлаштириш, кўп хонадонли уй-жой фондини сақлаш, улардан фойдаланиш ва харажатларини аниқлаш бўйича талабларга, кўп хонадонли уйлардан фойдаланиш қоидалари ва нормаларига, кўп хонадонли уйларга туташ ҳудудларнинг санитария нормалари, қоидалари ва гигиена нормативларига мувофиқ ҳолда сақланишига риоя этилишини назорат қилиш вазифаси юқланган бўлса-да, бу борада ҳам ишлар етарлича ташкил қилинмаган.

Қарши шаҳар прокуратураси томонидан аниқланган камчиликлар юзасидан Қашқадарё вилояти давлат санитария-эпидемиология назорати бошқармасига тақдимнома киритилди.

Шерали АШИРОВ,
Қашқадарё вилояти прокурорининг биринчи ўринбосари

2021 йил учун 12 ойлик обуна:

«Нуқуз» газетасининг йиллик (52 та сон) таннархи 330 000 сўм. Газетани обуначига етказиб бериш ҳисобга олинмаган. Тегинчи ташкилотларнинг хизмат ҳаққини қўшган ҳолда йиллик обуна нархлари қуйидагича.

«Матбуот тарқатувчи» АК
457 608 сўм
(Тошкент ш.)

«Ўзбекистон почтаси» АЖ «Матбуот тарқатиш» филиали 468 984 сўм (Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар), 454 320 сўм (Тошкент ш.)

«Кўна-шош» МЧЖ 392 000 сўм
(Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент ш.)

«Тошкент почтамати» филиали 454 320 сўм
(Тошкент ш.)

«Нуқуз» газетаси таҳририяти билан шартномаси мавжуд ташкилотлар

МАРДЛИК МАЙДОНИДАГИ БАҲС

Курашнинг моҳияти ҳалол усул билан мақсадга эришиш саналади. Шу сабабли у ҳалоллик, ориятни ҳамisha баланд тутган халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган. Азалдан тўйлар, сайиллар, байрамлар курашсиз ўтмаган. Унга инсонни кучли, эпчил, чидамли қилиб тарбиялаш воситаси сифатида қаралган. Кураги ерга тегмаган полвон эл орасида алоҳида хурматга сазовор бўлган.

Курашни олимпиада ўйинлари дастурига киритиш олий мақсадимиздир. Бу борада Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 4 ноябрдаги «Кураш миллий спорт турини ривожлантириш ва унинг халқаро нуфузини янада ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори аини муддао бўлди.

Қарор ижросини таъминлаш ҳамда курашни умумхалқ спортга айланти-

риш мақсадида ўтказилган қатор тадбирлар, жумладан, ўтган йилнинг 24 ва 27 декабрь кунлари Тошкент шаҳрида ўтказилган «Прокуратура полвони» ва «Ўзбек полвони» мусобақалари Ўзбекистон полвонлар юрти эканлиги, полвонлик касб ва ёш танламаслигини яна бир бор исботлаган бўлса, энди навбат «Бош прокурор кубоги» мусобақасига келди. 2021 йил 16 январь куни Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоятлар терма жамоаларининг аъзолари Бош прокурор кубоги учун гиламга чиқишди.

Мусобақада аёллар 57 кг, 70 кг, эркаклар 66 кг, 73 кг, 81 кг, 90 кг, +90 кг вазн тоифасида ўзаро беллашдилар.

Мусобақа жараёнида «2020 йилнинг энг кучли курашчиси», «2020 йилнинг энг кучли аёл курашчиси», «2020 йил мураббийи», «2020 йил аёл мураббийи», «2020 йил ҳаками» каби номинациялар бўйича тақдирлаш маросимлари

бўлиб ўтди.

Мусобақада барча вилоятлардан 100 нафарга яқин полвон қатнашди. Улар орасида Осиё ўйинлари совриндори, Ўзбекистон чемпиони Мухлиса Абдумаликова, жаҳон чемпионати совриндори, Ўзбекистон чемпиони Бехзод Каримов, Нурбек Тоғаев каби полвонлар бор эди.

Мусобақада голиб чиққан Самарқанд вилояти жамоасига Бош прокурор кубоги, қимматбаҳо совғалар ҳамда жамоанинг ҳар бир аъзосига дипломлар топширилди. Совринли ўринларни эгаллаган Бухоро вилояти, Тошкент шаҳар ҳамда Қашқадарё вилояти жамоалари ҳам диплом ва совғалар билан тақдирланди.

Абдуқоҳор МУЛЛАЖАНОВ,
Бош прокуратура бошқарма бошлиғи

PANDEMIYA XULOSALARI

ТАЙИНЛОВ

Ўзбекистон Республикаси
Бош прокурорининг
2021 йил 19 январдаги
буйруғига асосан Истамов
Махмуд Шухратович
Бухоро вилояти прокурори
лавозимига тайинланди.

**Махмуд Шухратович
Истамов**

М.Истамов 1979 йилда Бухоро вилоятида туғилган. Маълумоти олий – ҳуқуқшунос. 2000 йилда Тошкент давлат юридик институти тямомлаган.

У меҳнат фаолияти давомида давлат бошқаруви органларида масъул лавозимларда хизмат қилган. 2019 йилдан шу пайтгача Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раисининг ўринбосари бўлиб ишлаган.

ЖИСМОНИЙ ФАОЛЛИК – МЕҲНАТ УНУМДОРЛИГИ КАФОЛАТИ

Коронавирус пандемияси дунё мамлакатлари қатори Ўзбекистонда ҳам аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш борасидаги ишларни тубдан қайта кўриб чиқиш зуруратини юзага келтирди.

Шу боис 2020 йил 30 октябрда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Соғлом турмуш тарзини кенг татбиқ этиш ва оммавий спортни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони қабул қилинди. Ушбу фармоннинг ижросини таъминлаш мақсадида Бош прокурорнинг 4 декабрдаги буйруғига асосан ҳафтада камида икки марта иш вақтидан сўнг раҳбар ва ходимларнинг жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишлари белгилаб қўйилди.

Шу ўринда Навоий вилоятида 2-сектор раҳбари бўлган прокурорлар томонидан жамоатчилик, хусусан ёшлар ўртасида ўтказиб келинаётган «Прокурор кубоги» мусобақалари диққатга сазовор.

Хусусан, 2020 йилнинг 24 декабрь куни вилоят прокурори секторига ки-

рувчи Конимех туманида футбол, волейбол, стол тенниси ва кураш бўйича ўтказилган «Прокурор кубоги» мусобақасида тумандаги 6 та мактабдан ўқувчилар иштирок этишди.

Мусобақада тумандаги 22-мактаб ўқувчилари футбол бўйича, 2-мактаб қизлари волейбол бўйича голиб бўлишди. Шу куннинг ўзида стол тенниси ва кураш бўйича ҳам совриндорлар аниқланди. Голиб жамоа ва ўқувчиларга футбол ва волейбол тўшлари, кубок, диплом ва қимматбаҳо совғалар топширилди.

Шундай тадбир Зарафшон шаҳрида ҳам 27 декабрь куни ўтказилиб, унда 7 ёшдан 18 ёшгача бўлган ўқувчилар кураш бўйича беллашишди. Тантанали очилиш маросими шаҳар БЎСМ спорт мажмуасида бўлиб, му-

собақада ўғил болалар 42, 46, 55, 66, 72 кг ва ундан ортиқ ҳамда қизлар 33, 44, 52 кг ва ундан ортиқ вазн тоифаларида куч синашдилар. Шунингдек, мусобақада Томди туманидан келган полвонлар ҳам қатнашди.

Шу куннинг ўзида голиблар аниқланиб, уларга диплом, медал, кубок ва бошқа қимматбаҳо совғалар топширилди.

«Прокурор кубоги» мусобақаси 17 декабрь куни Навбахор туманидаги сув ҳўжалиги ва мелиорация коллежиди 2-сектор ҳудудида жойлашган 14, 15, 16, 17, 18, 24, 29, 38-мактабларнинг 40 нафар ёш ходимлари ўртасида мини-футбол бўйича ҳамда 23 декабрь куни Қизилтепа туманидаги Болалар спорт мажмуасида волейбол бўйича ўтказилиб, голиблар қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

Хулоса қилиб айтганда, аҳоли саломатлигини асрашнинг энг яхши йўли одамларни спортга жалб қилишдир. Зеро, чиникқан, жисмоний фаол инсон касал бўлмайди.

Нурбек ТИЛАВОВ,
Навоий вилояти прокуратураси бўлим бошлиғи

МУРОЖААТНОМА –

ЎЗБЕКИСТОННИ 2021 ЙИЛДА РИВОЖЛАНТИРИШ СТРАТЕГИЯСИ

2017 йилдан буён Ўзбекистон Президентининг Олий Мажлисга мурожаат қилиши анъанага айланди. Мамлакатимизнинг сиёсий ҳаётида муҳим воқеага айланган бу тадбирни халқимиз ҳар йили катта қизиқиш билан қарши олади. Мамлакатимиз ҳаётидаги энг муҳим жиҳатлар, ички ва ташқи сиёсат, ижтимоий-гуманитар соҳалар ҳақида сўз юритган давлатимиз раҳбарининг 2020 йил 29 декабрдаги бу галги мурожаатини янги Ўзбекистонни барпо этиш йўлидаги демократик ислохотларнинг ўзига хос дастури дейиш мумкин.

Ўтган 2020 йил халқимиз учун синовли йил бўлди. Шунга қарамай Президент Шавкат Мирзиёев раҳбарлигида катта ютуқ ва улкан натижалар қўлга киритилди. Улар Президентнинг Олий Мажлисга мурожаатда чуқур таҳлил қилинди ва 2021 йилга мўлжалланган мақсад ва вазифалар белгиланди.

Давлат ва жамият ҳаётининг барча соҳаларини қамраб олган мазкур мурожаатда юртимизни тараққий эттириш, халқимиз фаровонлигини ошириш, Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги нуфузини юксалтиришга қаратилган кўплаб масалалар белгилаб берилди.

Жумладан, янги йилда камбағалликни қисқартириш ва аҳоли фаровонлигини ошириш, шу мақсадда маҳаллаларда аҳолини касб-хунарга ўқитиш бўйича мингдан зиёд марказлар ташкил этилиши, таълим тизимини тубдан янгилаш ва ўзгартиришга қаратилган ишлар ҳам давом эттирилиши, тиббиёт соҳасини ислох қилиш, жисмоний тарбия ва спортни оммалаштириш учун туман марказлари ва шаҳарларда педалар ва велосипед йўлакларини барпо этилиши, аҳолини спортга кенг жалб қилиш ва бошқа долзарб масалалар қайд қилинди.

Шунингдек, мурожаатда юртимизда 15 йил давомида муқим яшаган фуқаролиги бўлмаган шахсларга тўғридан-тўғри Ўзбекистон фуқаролигини бериш тартиби жорий қилиниши, мамлакатимизнинг муҳофаа салоҳиятини ривожлантириш бўйича ислохотларни давом эттириш, жамоат хавфсизлигини таъминлаш, ҳар бир маҳаллада хавфсиз муҳит яратиш бўйича янги ҳақиқат жорий этилиши, юртимизда барпо этилаётган кўплаб йирик объектлар ва кўп қаватли биноларда ёнги

хавфсизлигини таъминлашнинг янги тизимини ташкил этиш зарурлиги ҳамда 2021 йилда Ўзбекистоннинг ташқи сиёсатини амалга оширишдаги устувор вазифалар белгиланди.

Президентимиз мурожаатда канчаллик қийин бўлмасин, давлатимиз демократик ислохотлар йўлидан ҳеч қачон ортга қайтмаслигини таъкидлаб, янги Ўзбекистонни барпо этиш борасида, учинчи Ренессанс пойдеворини яратишдек эзгу мақсадларни баён этди.

Президентимизнинг таклифига кўра 2021 йил мамлакатимизда «Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили» деб эълон қилинди. Мурожаатда 2021 йилда ёшларни ҳар томонлама қўллаш ва аҳоли саломатлигини таъминлаш борасидаги устувор йўналишлар белгилаб берилди.

Президентимиз яна бир муҳим масала – инсон ҳуқуқ ва эркинликларини кафолатли ҳимоя қилиш, қонун устуворлигини таъминлашга қаратилган ислохотлар янги йилда ҳам изчил давом эттирилиши, адолат ва қонун устуворлигини таъминлашда суд ҳокимияти ҳал қилувчи ўринни эгаллашни қайд этди.

Шу нуқтага назардан, янги йилдан бошлаб жорий этиладиган «бир суд – бир инстанция» тамойили суд қарорларининг адолатли, қонуний ва барқарорлигини таъминлашда бош мезон бўлиши лозимлиги, бир-бирини такорлайдиган суд босқичлари қисқартирилиши, одил судловга хос бўлмаган ишларни назорат тартибда кўриш амалиёти бекор қилиниши, фуқаролик, иқтисодий ва жиноят ишлари бўйича вилоят даражасидаги учта суд битта суд сифатида бириктирилиши, шунингдек, суд муҳокамасига қадар судда ишларни дастлабки эшитиш амалиёти янги

тартиб сифатида жорий этилиши ҳамда инвесторлар ҳуқуқларини муносиб ҳимоя қилиш мақсадида Олий судга инвестициявий низола ва рақобатга оид ишларни кўриш бўйича махсус судлов тартиби ташкил этилиши қайд қилинди.

Охириги янгилик инвесторларга ўз хоҳишларига кўра низони ҳал қилиш учун тўғридан-тўғри Олий судга мурожаат қилиш имконини беради. Шунингдек, суд тизимида рақамлаштириш кенгайтирилиб, фуқаролар суд биносига келиб юрмасдан, онлайн тартибда мурожаат қилиш ҳамда ўз аризаларини кўриб чиқиш жараёнини масофадан туриб кузатиб бориш имкониятига эга бўладилар.

Биринчи марта озодликдан маҳрум этилган шахсга берилган жазо энгилроғи билан алмаштирилганда, у пробация назоратига олинади.

Жазони ижро этиш тизимида инсонпарварлик тамойилини кенг қўллаш борасидаги ишлар давом эттирилиб, бундан буён биринчи марта озодликдан маҳрум этилган шахсга берилган жазо энгилроғи билан алмаштирилганда, у манзил колониясига ўтказилмасдан, тўғридан-тўғри пробация назоратига олинади. Бу унга ўз маҳалласи назоратида оиласи бағрида бўлиш имконини беради. Шунингдек, суд томонидан тайинланган жазони энгилроғи билан алмаштириш ва шартли озод қилиш тўғрисида тақдимнома киритиш ваколати жазони ижро этиш муассасасидан янги ташкил этиладиган инсонпарварлик комиссияларига, яъни жамоатчиликка ўтказилиши қайд қилинди.

Тезкор-кидирув, тергов ва жазони ижро этиш соҳасида қийноқларнинг олдини олиш тизими тубдан такомиллаштирилиб, қийноқларнинг олдини олиш бўйича омбулсман

ваколатларини кенгайтириш, шунингдек, жамоатчилик назоратини кучайтириш, булдан омбулсман томонидан ҳар чоракда жамоатчилик вакиллари билан биргаликда тергов изолятори ва жазони ўташ муассасаларига «мониторинг ташрифлари» тизими йўлга қўйилиши ва Олий Мажлис палаталари ҳар йили омбулсманнинг қийноқларнинг олдини олишга оид мабурузасини эшитиб, бу иллатга барҳам бериш бўйича зарур чора-тадбирларни белгилаш кўзда тутилмоқда.

Буларнинг барчаси мамлакатимизда қонун устуворлигини таъминлаш, суд-ҳуқуқ тизимини ислох қилиш ҳамда жиноят ишлари юритувини инсонпарварлаштириш, одил судловни амалга ошириш самарадорлиги ва сифатини ошириш, ишларни юри-тишнинг процессуал асосларини такомиллаштириш, суд-тергов органлари фаолиятида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя қилиш кафолатларини кучайтиришда муҳим аҳамиятга эга.

Прокуратура органлари ўз ваколатлари доирасида мурожаатда белгиланган тадбирлар юзасидан ишлаб чиқилган дастурлар, қабул қилинадиган қонунлар, Президент фармон ва қарорлари ҳамда ҳукумат қарорлари ижросини назорат қилиш ва таъминлашга бор билим ва салоҳиятини, куч ва имкониятларини тўлиқ сафарбар қилишлари зарур. Жамиятда қонун устуворлиги ҳамда адолатни таъминлашдек масъулиятли ва шарафли вазифани фойдойлик билан бажаришлари шарт. Прокуратура органларининг ҳар бир ходими мурожаатда белгилаб берилган устувор мақсадларнинг тўлиқ рўёбга чиқиши учун ҳисса қўшиши, Президентимиз ишончига муносиб бўлиб, эл-юртга садоқат билан хизмат қилишни ўзининг шарафли бурчи деб билади.

Бахтияр ПУЛАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош
прокуратураси академияси профессори,
ю.ф.д.

JARAYON

«КўНГЛИМИЗ ТОҒДЕК ЎСДИ»

Марғилон шаҳар прокурори раҳбар бўлган 2-секторда аҳоли билан мулоқотларда, уйма-уй юриб ўрганиш жараёнида аниқланган ижтимоий-иқтисодий муаммолар ҳал этиб борилмоқда. Аҳоли бандлигини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилаёпти.

Шаҳар прокуратурасининг ташаббуси билан 2-сектор ҳудудидаги ногиронлиги туфайли уйда ўқитилаётган болаларга совға ва пул улашилди. Байрам совғаси 12 яшар Дурдонахонга бир олам қувонч бағишлади. Унинг онаси Дилдора Тешабоева «Эътибор учун раҳмат, кўнглимиз тоғдек ўсди»

дея миннатдорлик билдирди.

Ёйилма маҳалласида яшовчи Озодбек Сойибжонов 2019 йилгача шаҳардаги 17-мактабда ўқиган. Саломатлигидаги муаммо туфайли ўқини уйда давом эттираяпти. Хонадонга ташриф буюрган сектор масъулларининг қутлови ва совғалари бу юртда ҳеч ким меҳр ва

эътибордан четда эмаслигини яна бир бор намоён этди.

Шаҳар мактабларининг уйда таълим олаётган 30 нафар ўқувчисининг хонадонига борилиб топширилган совғалар ва 380 минг сўмдан эҳсон болалар ва ота-оналарининг дилларини нурафшон қилди. Давлатимиз раҳбари «Ёшларни қўллаб-қув-

ватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили» деб эълон қилган 2021 йилда имконияти чекланган ўқувчилар тенгдошлари қатори билим олиб, иқтидорини рўёбга чиқаришларида алоҳида эътибор қаратилади. Ёшлар яратилаётган имкони-

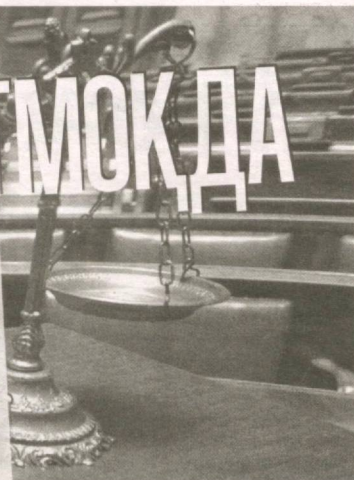
ятлардан фойдаланган ҳолда юртимиз тараққиётига ҳисса қўшишига шубҳа йўқ.

Мухсинжон ПАРПИЕВ,
Марғилон шаҳар прокурорининг
ёрдамчиси

«Ёшларни қўллаб-қувватлаш ва аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш йили»да амалга оширишга оид Давлат дастури умумхалқ муҳокамасига қўйилди.

ИСЛОҲОТЛАР ҚўЛАМИ ОРТМОҚДА

Жорий йилнинг 12 январь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан «Жиноят ишлари бўйича суд қарорларини қайта кўриш институти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ҳамда «Суд қарорларини қайта кўриш институти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий суд ишларини юритиш тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қонунлар имзоланди. Қуйида мазкур қонунлар моҳияти ва амалиётга жорий қилинаётган янгиликлар хусусида сўз юритилади.

Давлат раҳбари томонидан «Жиноят ишлари бўйича суд қарорларини қайта кўриш институти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-процессуал кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун имзоланди ҳамда 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган Жиноят-процессуал кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

Хусусан, мазкур кодексга киритилган ўзгартишларга мувофиқ назорат тартибиде иш юритиш бекор қилинди.

Кодексга киритилган муҳим ўзгартишлардан яна бири шуки, энди судда жиноят ишини муҳокама қилиш фақат айбланувчиларга нисбатан ва эълон қилинган айблов бўйича олиб борилади. Илгари ишга айбланувчи сифатида жалб қилинмаган шахсларга нисбатан ҳам ҳақиқатни аниқлаш мақсадида муҳокама юритиш амалиёти мавжуд эди. Шунингдек, судда чиқарилган ҳукм устидан апелляция тартибиде (илгари танловга кўра апелляция ёки кассация тартибиде) шикоят қилиш мумкин.

Кодекснинг ўн биринчи бўлими «Суд ҳукмлари, ажримларини қайта кўриб чиқиш» деб номланди. Шунингдек, 55-боб чиқариб ташланди. 55¹-боб эса янги тахрирда баён этилмоқда.

Белгиланишича, энди биринчи инстанция судининг ҳукмлари устидан апелляция шикояти ва протестлари ҳукм эълон қилинган кундан эътиборан 20 сутка ичида (илгари 10 сутка ичида) берилиши мумкин.

ЖПКнинг 497²-моддасида назарда тутилган шахслар, яъни маҳкум, унинг ҳимоячиси, қонуний вакили, шунингдек жабрланувчи, унинг вакили томонидан биринчи инстанция судининг ажрими устидан шахсан шикоят қилиш ёки шахсан протест билдириш муддатлари ажрим чиқарилган кундан эътиборан 10 кундан 20 кунгача узайтирилди.

Апелляция тартибиде кўриб чиқилган биринчи инстанция судининг ҳукмлари, ажримлари, шунингдек апелляция инстанциясининг судининг ҳукмлари кассация тартибиде қайта кўриб чиқилиши мумкин. Аввал иш апелляция тартибиде кўриб чиқилмаган бўлса, суднинг қонуний кучга кирган ҳукми ва ажрими кассация тартибиде кўриб чиқилган.

Қонунга кўра Жиноят-процессуал кодексига ишни кассация инстанцияси

судида Олий суд раиси, Бош прокурор, уларнинг ўринбосарлари ЖПКнинг 497¹⁹-моддасида назарда тутилган асосларга кўра киритган кассация протести бўйича такоран кўриш тўғрисидаги норма киритилди.

Жиноят иши кассация инстанцияси судида Олий суднинг илгари мазкур ишни кўришда қатнашмаган 5 нафар судьясидан иборат таркибда такоран кўрилади.

Шу билан бирга, ЖПКга янги очилган ҳолатлар туфайли жиноят ишларини кўриб чиқишни қайтадан бошлаш коидасини белгилайдиган ўзгартириш ва қўшимчалар ҳам киритилди. Ушбу ҳуқуқдан илгари назарда тутилганидек нафақат прокурор, балки жиноят процессининг бошқа иштирокчилари ҳам фойдаланиши мумкин. Янги очилган ҳолатлар туфайли ишни кўришни қайтадан бошлаш тўғрисидаги масала Олий суднинг жиноят ишлари бўйича судлов хайъати томонидан кўриб чиқилади.

Суднинг жиноят ишлари бўйича қарорлари кучга киритилиши ва ижро этилиши тартиби ҳам аниқлаштирилди. Яъни, 530-модда қуйидаги тахрирда баён этилмоқда:

«Биринчи инстанция судининг ажрими шу ажрим устидан апелляция тартибиде хусусий шикоят бериш ва хусусий протест билдириш муддати ўтиши билан ёхуд шикоят ёки протест билдирилган тақдирда иш апелляция инстанцияси судида кўриб чиқилганидан кейин қонуний кучга киради ва ижро этилади.

Суднинг апелляция тартибиде шикоят берилиши, протест билдирилиши мумкин бўлмаган ажрими шу ажрим чиқарилиши биланок дарҳол кучга киради ва ижро этилади.

Жиноят ишини тугатиш ҳақидаги суд ажримининг айбланувчини ёки судланувчини қамоқдан ёки уй қамоғидан озод қилишга оид қисми дарҳол ижро этилиши лозим.

Апелляция ва кассация инстанцияси судларининг ажрими эълон қилинган пайтдан эътиборан қонуний кучга киради. Апелляция ва кассация инстанцияси судининг ажрими ушбу кодекс 497²¹-моддаси саккизинчи ва тўққизинчи қисмларида назарда тутилган қоидаларга кўра ижро этилади».

Мазкур қонун билан Жиноят-процессуал кодексига бошқа ўзгартиш ва қўшимчалар ҳам киритилганки, булар суд-ҳуқуқ тизимини такомиллаштириш йўлидаги муҳим қадамдир.

Мўминжон ЖАЛИЛОВ,
Бош прокуратура бошқарма прокурори

Мамлакатимизда суд-ҳуқуқ тизимида амалга оширилаётган ислохотлар натижасида суд ҳокимияти ривожланишининг мутлақо янги даври бошланди.

Президентимиз томонидан имзоланган «Суд қарорларини қайта кўриш институти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий суд ишларини юритиш тўғрисидаги кодексига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қонун ҳам одил судловга эришиш, судлар фаолиятида очиклик ва шаффофликни таъминлашга мустаҳкам замин яратади десак, муболага бўлмайд.

13 январдан кучга кирган мазкур қонунга кўра 2018 йил 25 январда қабул қилинган Маъмурий суд ишларини юритиш тўғрисидаги кодекснинг 5-моддаси биринчи қисми учинчи хатбошидаги «апелляция, кассация ва назорат» деган сўзлар «апелляция ва кассация» деган сўзлар билан алмаштирилди. 7-модда эса қуйидаги тахрирда баён этилмоқда: «Апелляция, кассация шикоятларини (протестларини) кўриш натижалари бўйича апелляция ва кассация инстанциялари судлари томонидан қарор қабул қилинади».

Кодекснинг 20-моддаси матни эса қуйидаги тахрирда баён этилмоқда:

«Ишни биринчи инстанция судида кўришда иштирок этган судья, агар суднинг ҳал қилув қарори апелляция ёки кассация инстанцияси суди томонидан бекор қилинган бўлса, шу ишни биринчи инстанция судида янгидан кўришда иштирок этиши мумкин эмас, бундан янги очилган ҳолатлар бўйича ишларни кўриш ҳоллари мустасно.

Ишни биринчи инстанция судида кўришда иштирок этган судья шу ишни апелляция ёки кассация инстанцияси судида кўришда иштирок этиши мумкин эмас.

Ишни апелляция инстанцияси судида кўришда иштирок этган судья шу ишни биринчи инстанция ёки кассация инстанцияси судида кўришда иштирок этиши мумкин эмас.

Ишни кассация инстанцияси судида кўришда иштирок этган судья шу ишни биринчи инстанция ёки апелляция инстанцияси судида ёхуд ушбу кодекснинг 248¹-моддасига мувофиқ кассация инстанцияси судида такоран кўришда иштирок этиши мумкин эмас».

Кодекснинг 28-моддасига ҳам ўзгартишлар киритилди. Энди модда қуйидаги тахрирда баён этилди:

«Судга тааллуқли ишлар туманлараро маъмурий судлар томонидан кўрилади, бундан Қорақалпоғистон Республикаси маъмурий суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маъмурий судлари, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Олий суди судловига тегишли ишлар мустасно.

Инвестиция низолари бўйича йирик инвесторнинг, рақобат тўғрисидаги ишлар бўйича томонларнинг хоҳишига кўра ушбу тоифадаги ишлар бевосита Ўзбекистон Республикаси Олий суди томонидан, қолган инвестициявий низолар инвесторнинг хоҳишига кўра Қорақалпоғистон Республикаси маъмурий суди, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маъмурий судлари томонидан биринчи инстанция суди сифатида кўриб чиқилади».

Кодекснинг 30-моддаси тўртинчи қисми қуйидаги тахрирда баён этилмоқда:

«Ўзбекистон Республикаси Олий суди иш кассация тартибиде такоран кўриб чиқилаётганда ҳал қилув қарори, қарор бекор қилиниб, уни биринчи инстанция судига янгидан кўриб чиқиш учун юборилаётганда ишни ўз иш юритувига биринчи инстанция суди сифатида қабул қилишга ҳақли».

Кодекснинг 33-моддаси қуйидаги мазмундаги иккинчи ва учинчи қисмлар билан тўлдирилди:

«Йирик инвестор бўлмаган инвесторнинг инвестиция фаолияти билан боғлиқ даъво аризалари (шикоятлари) жавобгар жозорларидеги рақобат соҳасидаги маъмурий судга ёки Қорақалпоғистон Республикаси маъмурий судига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маъмурий судларига тақдим этилиши мумкин.

Йирик инвесторнинг инвестиция фаолияти билан боғлиқ даъво аризалари (шикоятлари), шунингдек товар ва молия бозорларидеги рақобат соҳасидаги муносабатлардан келиб чиқадиган даъво аризалари туманлараро маъмурий судга ёки Ўзбекистон Республикаси Олий судига тақдим этилиши мумкин».

46-модданинг учинчи қисми ҳам ўзгарди. Яъни, «Ариза туманлараро маъмурий судларга Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар, туманлар (шаҳарлар) прокурорлари ва уларга тенглаштирилган прокурорлар ёки уларнинг ўринбосарлари, Қорақалпоғистон Республикаси маъмурий судига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маъмурий судларига эса Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар прокурорлари ёки уларнинг ўринбосарлари томонидан тақдим этилади» тарзида баён этилди.

Бундан ташқари, кодексга яна бир қатор ўзгартиш ва қўшимчалар киритилди.

Аслиддин БОЛТАЕВ,
Бош прокуратура бошқарма прокурори

ҚОНУН УСТУВОРЛИГИ – АСОСИЙ МАҚСАДИМИЗ

Фаргона вилояти прокуратураси органлари томонидан 2020 йилда қонун устуворлигини таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш борасида муайян ишлар амалга оширилди.

Хусусан, ижтимоий соҳада қонунчилик ижроси назорати юзасидан ўтказилган таҳлил натижасига кўра қонунга зид бўлган ҳужжатларни бекор қилиш ёки қонунга мувофиқлаштириш бўйича 414 та протест келтирилди. Прокурорларнинг тақдимномаси ва қарорларига асосан 467 нафар шахс интизомий, 413 нафари маъмурий жавобгарликка тортилди, 959,2 млн. сўм пулни ундириш юзасидан 410 та даъво аризаси киритилди, 686,9 млн. сўмлик зарар ундирилиб, 47 та жиноят иши кўзга тилиди, 12770 кишининг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Касалликлар динамикаси билан боғлиқ статистик маълумотлар таҳлил қилиниб, қонунбузилишларни бартараф этиш чоралари кўриб борилди. Натижада юқумли касалликлар вилоят бўйича ўтган йилда 2019 йилга нисбатан 2811 та ёки 38 фоиз камайган.

Мазкур соҳада ўтказилган прокурор назорати тадбирларида юқумли касалликлар ва коронавирус инфекцияси тарқалишининг олдини олишга алоҳида эътибор қаратилди. Хусусан, аҳолининг санитария-эпидемиологик осойишталигини таъминлаш, шунингдек бу жараёнда аҳолини озик-овқат ва дори-дармон билан узлуксиз таъминлаш, нарх-наво асосиз оширилишининг, аҳоли ўртасида ваҳима тарқалишининг олдини олиш чораси кўриб борилди.

Бош прокуратуранинг топшириғига асосан вилоят прокуратурасида вилоят прокурори раҳбарлигида махсус штаб, туман ва шаҳарларда эса шахсан прокурорлар раҳбарлигида ишчи гуруҳлар ташкил қилинди.

Инкиरोзга қарши курашиш жамғармаси томонидан вилоят санитария-эпидемиология осойишталик марказига ажратилган пулнинг тўғри сарфланиши ўрганиб борилиб, 740 млн. сўм пул ортқича сарфлангани аниқланди. Ушбу маблағ

қайтарилиб, қўшимча тиббий буюмлар сотиб олинishi таъминланди.

Коронавирус ва зотилжам касаллигига чалинган шахсларга кўрсатилган тиббий ёрдам сифати устидан ҳам қатъий назорат ўрнатилди. Ўрганишларда 1219 нафар беморнинг касаллик тарихи тўлиқ юритилмагани, 943 та ҳолатда беморлар тиббий стандарт бўйича даволанмагани, 358 нафар бемор зарурий текширувлардан ўтказилмагани, 105 нафар беморнинг клиник таъхиси асосланмагани, 71 нафар беморга кераксиз дорилар буюриб келингани ёки зарур дорилар берилмагани аниқланиб, масъул шахсларнинг 18 нафари маъмурий, 217 нафари интизомий жавобгарликка тортилди.

ҳолатлар юзасидан жиноят иши кўзга тилинган.

Вилоят прокуратурасининг ёрдами билан ногиронлик белгиланишига муҳтож 12 кишига ногиронлик гуруҳи белгиланди, муомала лаёқати чекланган бир беморга васий тайинланди, бир беморга фуқаролик бирпорти расмийлаштириб берилди.

Прокурорларнинг ёрдами билан 338 нафар ногироннинг 156 нафарига аравача, 41 тасига ногиронлик мосламаси, 35 нафарига қўлтиқтаёқ, 29 кишига ҳасса ва 77 нафарига протез-ортопедия махсулотлари берилди.

Ногиронларнинг 1806 нафарига тиббий ёрдам кўрсатилди, 254 киши шифохонга жойлаштирилди, 221 нафарига сихатохларда даволаш учун

туманларида «Коворкинг марказлари», туман ва шаҳарларда 63 та «Ёшлар меҳнат гузари» ташкил қилиниб, 200 та иш ўрни яратилди.

Вилоят прокуратураси органларининг ёрдами билан 33 нафар ёш тадбиркор 4 млрд. сўм кредит олиб, 134 та янги иш ўрни яратди. Масалан, Тошлоқ туманида Ф.Абдулхамидов раҳбарлигидаги «Alfa elegant med servis» МЧЖга тиббий диагностика маркази ташкил қилиш учун 950 млн. сўм кредит ажратилиб, 25 кишининг бандлиги таъминланди.

Аҳоли саломатлигини мустахкамлаш бўйича жисмоний тарбия ва спорт тўғрисидаги қонун 17061 тага етказилиб, уларга 315065 киши жалб этилди.

ятнинг барча ҳудудларида ташкил қилинди.

Аҳолини иш билан таъминлашга қаратилган қонунчилик бўйича ўтказилган 49 та текшириш натижасига кўра қонунга зид бўлган 228 та ҳужжатга нисбатан протест келтирилган, прокурорнинг қарор ва тақдимномаларига асосан 99 киши маъмурий, 76 нафари интизомий жавобгарликка тортилган, 6 та жиноят иши кўзга тилинган. Судларга 843,5 млн. сўмлик 306 та даъво аризаси киритилиб, 2030 нафар шахснинг ҳуқуқи тикланди.

Аҳоли бандлигини таъминлаш учун Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси ҳамда Жамоат ишлари жамғармаси ҳисобидан ажратилган 61,5 млрд. сўм пулнинг тўғри сарфланиши ҳам мунтазам ўрганиб борилди. Жумладан, Фаргона шаҳар аҳоли бандлигига кўмаклашиш маркази мансабдорлари 30 кишини касбга қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш чорасини кўрмасдан 50,4 млн. сўм субсидияни талон-торож қилгани аниқланиб, жавобгарликнинг муқаррарлиги таъминланди.

Шунингдек, назорат тадбирларида 1932 та иш ўрни ҳисоботларга қўшиб ёзилгани аниқланиб, масъул шахсларга нисбатан қонуний чора кўрилди.

Хотин-қизлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича вилоят прокуратураси органларининг ёрдами билан 288 нафар аёл ишга жойлаштирилди, 147 нафарига 53 млн. сўмлик моддий ёрдам берилди. 9 кишига даволашни учун йўланма олишда ёрдам кўрсатилди, 5 нафарига ногиронлик аравачаси олиб берилди. 11 нафар аёлга тадбиркорлигини йўлга қўйиш учун 202 млн. сўм кредит ажратилди, 9 нафар аёлнинг фарзандлари мактабгача таълим муассасаларига имтиёзли равишда жойлаштирилди. 33 нафар аёлга ҳуқуқий ёрдам кўрсатилди. Масалан, вилоят прокурорининг сайёр қабулида Фаргона шаҳар Магбуот кўчаси 129-уйда яшовчи М.Аҳмаджонованинг уйини таъмирлашга ёрдам бериш ҳақидаги мурожаати юзасидан қурилиш-таъмирлаш махсулотлари олиб берилди.

Жорий йилда ҳам қонунийликни мустахкамлаш, эҳтиёжманд оилаларни қўллаш, уларнинг жамиятда ўз ўрнини топишига ёрдам бериш, аҳолини кийнаётган муаммоларни бартараф этиш асосий мақсадларимиздан бири бўлиб қолаверади.

Комил АЛИХОДЖАЕВ,
Фаргона вилояти прокуратураси бўлим бошлиғи

Иш ҳақи ва унга тенглаштирилган тўловларнинг ўз вақтида тўланиши йўналишида

- 51 нафар мансабдор маъмурий жавобгарликка тортилди
- Судларга 1 млрд. сўмлик 458 та ариза киритилди
- 9 та жиноят иши кўзга тилиди
- Муздати ўтган 7,2 млрд. сўмлик иш ҳақи тўлаб берилди
- 3200 нафар шахснинг ҳуқуқлари тикланди

Фуқаролар соғлигини сақлаш йўналишида

Вилоят прокуратураси органларининг ташаббуси билан 7 та тез ёрдам бўлими биноси таъмирланди. Тез ёрдам бўлиmlарининг автотранспортларини радиоалоқа воситалари билан тўлиқ таъминлаш учун 1,3 млрд. сўмлик маблағ ажратилиши таъминланди.

Китобхонликни тарғиб қилиш йўналишида

- Кутубхоналар сони 1358 тага етказилди
- 6,1 млн.та китоб фонди яратилди
- 25 160 нафар фуқарога кутубхонадан фойдаланиш имконияти яратилди
- 10 та кутубхона фаолияти тикланди
- прокурорларнинг ташаббуси билан 39 та янги кутубхона ташкил этилди

«Прокурор ва ёшлар» учрашувларида

- 27000 дан зиёд киши қатнашди
- 1524 нафарига ёрдам кўрсатилди
- 610 киши ишга жойлаштирилди
- 3,8 млрд. сўм имтиёзли кредит ажратилди
- 141 нафари даволашиб, тиббий воситалар билан таъминланди
- 517 нафар ёшнинг бошқа турли муаммолари ҳал этилди

Хотин-қизлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш бўйича

- 288 нафар аёл ишга жойлаштирилди
- 147 нафарига 53 млн. сўмлик моддий ёрдам берилди
- 706 та оила ажралиб кетишининг олди олинди
- Ноконуний никоҳ асосида яшаётган 1586 та оиладан 518 таси қонуний никоҳдан ўтказилди

2020 йилдаги фаолиятдан рақамлар

Фуқароларнинг соғлигини сақлаш соҳасида асосий эътибор аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш самардорлиги, патронаж хизматлари сифати ва қўлайлигини оширишга қаратилди. Мазкур йўналишда ўтказилган 55 та текшириш натижасига кўра қонунга зид бўлган ҳужжатларни бекор қилиш ёки қонунга мувофиқлаштириш бўйича 15 та протест келтирилди, прокурорларнинг тақдимномаси ва қарорларига асосан 227 киши интизомий, 28 нафари маъмурий жавобгарликка тортилди. 161,1 млн. сўмлик зарар ундирилиб, 30 та жиноят иши кўзга тилиди ва 218 нафар шахснинг бузилган ҳуқуқлари тикланди.

Жумладан, Кува тумани тиббиёт бирлашмасида 171 млн. сўм ва вилоят стоматология шифохонасида 31 млн. сўм бюджет маблағи талон-торож қилингани аниқланиб, мазкур

йўланма берилди, 160,7 млн. сўмлик дори-дармон тарқатилди.

Фуқароларимиз соғлиғи бўйича тез ёрдам бўлиmlарига 103 рақами орқали мурожаат қилишида бирон-бир бандлик ҳолати бўлмағини устидан қатъий назорат ўрнатилди.

Барча тез ёрдам бўлиmlари раҳбарлари ҳар бир чақирikka белгиланган муддатда етиб боришини таъминлаш ва қонунбузилишга йўл қўймаглик юзасидан расман огоҳлантирилди.

Шу билан бирга, тез ёрдам станцияларининг моддий-техник базасини мустахкамлаш борасидаги ишлар қатъий назоратга олинди.

Вилоятда «Ёшлар – келажгимиз» давлат дастурига асосан 128 та лойиха бўйича ёш тадбиркорларга 22,8 млрд. сўм кредит ажратилган. Дастурга асосан Фаргона, Қўқон шаҳарлари, Риштон, Бағдод ва Қўшпена

Ёшларни компьютер технологияларидан фойдаланишга жалб қилиш бўйича тўғрарақлар сони 1240 тага, компьютер ўйинлари ва интернет клублари сони 146 тага етказилди.

Бундан ташқари, вилоят прокуратурасининг ёрдами билан Ёзёвон туманида 25 киши балиқчилик билан шугулланиши учун 25 гектар ерда қўл ташкил қилинди.

Шунингдек, 30 гектар ерда полизчилик кооперацияси ташкил этилиб, ишсиз юрган 60 нафар эҳтиёжманд оила ёшларининг бандлиги таъминланди.

Шу каби Фаргона туманининг Қораянтоқ маҳалласида 43 гектар ер 2-сектор ҳудудидаги ишсиз юрган 79 нафар ёшга азорчилик ва боғдорчиликни ташкил этиш учун ажратиб берилиб, кўчат экилишида ёрдам кўрсатилди.

Юқоридаги тадбирлар вило-

2021 йилги давлат дастури лойиҳасидан янги автомобилни техник кўриқдан ўтказиш талабини бекор қилиш таклифи ўрин олган.

BUGUNNING GAPI

ХАЛҚИММИ, ҲАЛҚУММИ?!

Айрим ишларимга улгурмаганим туфайли дам олиш куни бўлишига қарамай ишхонага келдим. Хона эшигини очар эканман, қўл телефоним жириглаб қолди. «Агар вақтингиз бўлса, бугун сиз билан бир масалада гаплашиб олсак. Мен пойтахтда блогерлик қиламан. Балки ижтимоий тармоқлар орқали саҳифамни ҳам кузатаётгандирсиз. Ҳозир ишда бўлсангиз хонангизга қираман»...

Тўғриси, ҳайрон бўлдим. Бугун яқинба – дам олиш куни бўлса. Нега айнан бугун келди экан? Ҳа, майли, келсин-чи, кечиктириб бўлмайдиган муҳим иши бордир-да. Туман ҳокимининг матбуот котиби бўлиб фаолият юритаётганим сабабли журналистлар ва блогерлар билан тез-тез мулоқотга киришиб тураман.

– Билсангиз, мен номдор блогерлардан бириман, – дея гап бошлади қотмадан келган, кўринишидан тоғни урса талқон қиладиган йигит. – Ҳозир кўплар менга мурожаат қилади. Уларнинг муаммоларини ижтимоий тармоқларда ҳеч қандай тўсиқларсиз ёритаман. Аксарият раҳбарлар мен билан маслаҳатлашиб иш қилишади. Уларнинг фаолиятига тааллуқли воқеаларни матбуот котибидан кам ёритмайман. Шунинг учун ҳар байрамда ҳокимлар матбуот котиблари орқали совға-салом юборишади. Кичик-кичик муаммоларини ҳал қилишга кўмаклашишади. Сизнинг ёнингизга келганимнинг сабаби шуки, сиз ва ҳокимингиз билан ҳамкорликда ишласак, тумандаги муаммо ва камчиликларнинг тармоқда чиқишига йўл қўймайман. Ўйибор қилаётган бўлсангиз, туманимизда (блогер П.М. шўрчилик экан) «ёзувчи» кўп. Улар майда-чуйда муаммолар билан сизни ва ҳокимни обрўсизлантиришга ҳаракат қиладиганни кузатиб турибман. Мен билан ҳамкорлик қилсангиз ҳеч ким ишингизни салбий томондан ёритмайди. Мана яқинда туманимизга қўшни бўлган учта туман ҳокимининг матбуот котиби мени ҳамкорликка таклиф қилди. Ўша туманлардаги камчиликлар ижтимоий тармоқларда умуман эълон қилинмаяпти.

– Тўғриси, сиз ҳақингизда эшитмаган эканман. Ҳеч қандай тўсиқларсиз ёритаётган муаммоларингиз қай даражада ҳал бўлаяпти? Қолаверса, қўлида замонавий телефони бўлган ҳар бир фуқаро ўзи гувоҳ

бўлган муаммони ижтимоий тармоқда ҳеч қандай тўсиқсиз ёритаётганига гувоҳман. Ҳар бир мурожаатни қонун доирасида ўрганиб, ҳал қилиш учун ҳаракат қилаёғимиз. Ҳеч бир мурожаат эътиборимиздан четда қолаётгани йўқ. Оғзингизни мойлаб, сизга совға беришни ўзларига эп кўраётган матбуот котиблари билан ҳамкорликни давом эттираверинг. Бизнинг сизга эҳтиёжимиз йўқ.

– Тўғри. Ҳозир аксарият фуқаролар ижтимоий тармоқлардан ўз муаммосини ҳал қилиш учун фойдаланади. Мен эса халқ учун ишлайман. Халқнинг муаммоси устида бош қотираман. Мана яқинда Сардобада меҳнат қилган бир нечта ҳамюртимизнинг ойлик машинаси ололмагани ҳақидаги мурожаати менинг постимдан кейин ижобий ечим топди. Қолаверса, судда ютқаниш арасида турган бир нечта тадбиркорни ижтимоий тармоқларга чиқарганимдан сўнг ишлари қайта кўриладиган бўлди. Аслида менинг вазифам муаммони ҳал қилиш эмас, уни нишонга бориб тегадиган даражада ёритиш. Шартномани ана шундай ёритишим учун тузаман. Мен раҳбар эмасман-ку, аҳолининг муаммосини ҳал қилиб бергани ўзи айтганидек туманимиздаги майда-чуйда камчиликларни ижтимоий тармоқларда тинимсиз ёритиш билан овора. Наҳотки, ёрдам номидан гапираяғимиз, халқ қийналиб кетди дея бонг ураётган блогерларнинг аслида мақсади бошқа бўлса?! Нима бўлганда ҳам, халқни баҳона қилиб ўз халқумини ўйлаётган, нафси йўлида шартнома асосида ишлаётган ижтимоий тармоқ фаоллари мулоҳаза қиладиган вақт келди назаримда. Зеро, юрт тараққиёти, фарзандларимизнинг бахту камол учун астойдил, ҳолис меҳнат қилишимиз керак.

– Ҳа-а. Демак, фуқароларнинг муаммосини ижтимоий тармоқда ёритганингиз учун ойлик олар экансиз-да. Муаммо ҳал бўлиш-бўлмаганининг сизга қизиғи йўқ, шундайми? Блогерликдан бошқа бирор иш қиласизми?

– Эркин ижодкорман. Шартномага келадиган бўлсак, мен меҳнат қилиб пул топаман. Ҳал бўлса-бўлмаса йирик муаммони ёритиш ҳам осон иш эмас. Ёритиш учун меҳнат қилиш керак. Ўзингиз биласиз, ҳеч ким манфаатсиз меҳнат қилмайди. Назаримда сизнинг ҳамкорлик қилиш ниятингиз йўқ. Ўзи аслида бир

муаммони ҳал қилиб беришингиз учун келгандим. Агар ҳокимингизга айтиб, 4 сотих ер олиб берсангиз сизларнинг камчиликларингизни умуман ёритмайман. Олиб бермоқчи бўлган ерингиз шаҳар худудидан бўлса яхши бўларди. Бемалол тадбиркорлигимни бошлардим.

– Гапни шу ердан бошламайсизми, ака? Келганингизга икки соат бўлди. Қаердаги гапларни айтиб, беркорга вақт йўқотдик. Энди мурожаатингизга келсак, бўш турган ерларни туман ҳокимингиздан эмас, «E-ijro aukcion» ягона электрон савдо майдончаси орқали сотиб оласиз. Сизга бундан бошқа ёрдам беролмайман. e-aukcion.uz сайтига кирсангиз туманимизнинг қайси худудидаги ерлар сотувда эканлигини кўрасиз ва истаган жойингиздан сотиб оласиз.

– Демак, ёрдам ҳам бермайсиз. Ҳамкорликда ҳам ишламайсиз. Энди ўзингиздан кўринг. Сизнинг ҳам, ҳокимингизнинг ҳам ҳар қадами эътиборимда бўлади. Туманингиздаги ҳар бир ҳолатни ижтимоий тармоқлар орқали ёритаман.

Мана шу суҳбатга ҳам роппа-росса уч ой бўлди. Ўша кундан буён хурматли блогер ўзи айтганидек туманимиздаги майда-чуйда камчиликларни ижтимоий тармоқларда тинимсиз ёритиш билан овора. Наҳотки, ёрдам номидан гапираяғимиз, халқ қийналиб кетди дея бонг ураётган блогерларнинг аслида мақсади бошқа бўлса?! Нима бўлганда ҳам, халқни баҳона қилиб ўз халқумини ўйлаётган, нафси йўлида шартнома асосида ишлаётган ижтимоий тармоқ фаоллари мулоҳаза қиладиган вақт келди назаримда. Зеро, юрт тараққиёти, фарзандларимизнинг бахту камол учун астойдил, ҳолис меҳнат қилишимиз керак.

Нигина ШОЕВА,
журналист

БАНДЛИК: МУАММО ВА ЕЧИМ

Бугунги кунда мамлакатимизда камбағалликни бартараф этиш учун кенг қамровли ишлар қилинмоқда. Бунда асосан меҳнатга лаёқатли кишиларни иш билан таъминлаш, томорқадан унумли фойдаланиш орқали ижтимоий аҳволни яхшилаш чоралари кўриляпти.

Бухоро вилояти прокуратураси органлари томонидан ҳам аҳоли бандлигини таъминлашга қаратилган қонунлар ижроси доимий назорат қилиниб, янги иш ўринлари яратиш, меҳнат қонунчилиги талабларига риоя этилиши юзасидан бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда.

Тахлилларга кўра, 2021 йил 1 январда вилоят аҳолиси 1 млн. 939 минг киши бўлган, шундан 1 млн. 86 минг нафари меҳнатга яроқли. Меҳнат ресурсларининг 877765 нафари иқтисодий фаол. Уларнинг 360856 нафари расмий секторда, 420844 нафари норасмий секторда ишлайди. Вилоятда 96 минг киши ишга жойлаштишга муҳтож бўлиб, ишсизлик даражаси 10,9 фоизга тенг.

Факт ва рақамларга мурожаат қиламиз. 2020 йили 52420 киши бандликка кўмаклашувчи марказларга иш сўраб мурожаат қилган, шундан 23822 нафари ишга жойлаштирилган, 5424 киши ишсиз деб эътироф этилиб, 3208 нафари ишсизлик нафақаси тайинланган. Иш топишда қийналадиган ва меҳнат бозорида тенг шароитда рақобатлашишга қодир бўлмаган шахслар учун банд қилинган иш ўринларига 7145 нафар киши, шу жумладан 4102 нафар аёл ва 4985 нафар ёшлар жойлаштирилган. Меҳнат бозорида вужудга келган тенденцияларга асосан муайян ихтисосликлар бўйича кадрларга нисбатан талабни ҳисобга олган ҳолда 2228 нафар фуқаро касбга тайёрлаш ва қайта тайёрлашга юборилган.

Ўтган йили прокуратура органлари кўмағида 104 марта меҳнат ярмаркаси ўтказилди. Уларда 2858 та корхона ва ташкилот 41931 та бўш иш ўрни билан қатнашиб, ярмаркага 7776 киши жалб қилинган. 2519 нафари ишга жойлашиш учун йўлланма, 4581 нафари қонунчилик бўйича ҳуқуқий маслаҳат берилган.

2-сектор худудидаги 135 та маҳаллада 121882 та оила бор. 11552 та оила ўрганилиб, уларда 12145 нафар меҳнатга лаёқатли ишсиз фуқаро борлиги аниқланди. Ҳозирги кунда улардан 12124 тасининг бандлиги таъминланган.

Уч мингдан ортиқ фуқарога ишсизлик нафақаси тайинланган.

Секторларда аёллар ва ёшларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш мақсадида уларнинг рўйхати тузилиб, ёшлар дафтарига 95404 (ижтимоий кўмакка муҳтож 1311 нафар) киши, хотин-қизлар дафтарига 91481 нафар (ижтимоий кўмакка муҳтож 2810 нафар) аёл киритилган. Керакли чоралар қўрилиб, ёшлар бандлиги 99,5 фоиз, хотин-қизлар бандлиги эса 99,7 фоиз таъминланган.

Пандемия шароитида ишини ёки даромад манбаини йўқотиш оқибатида 2-сектор бўйича «saxovat argos.uz» тизимига киритилган 11552 та эҳтиёжманд оиланинг 10364 таси ёки 89,7 фоизи маҳаллий кенгашларнинг қарори билан камбағалликдан ва «темир дафтар»дан чиқарилди.

Ўзини ўзи банд қилиш имкониятидан ҳам фойдаланилмоқда. Чунотчи, Шофиркон тумани Чандир маҳалласида яшовчи Ж.Тоҳировга 2-сектор томонидан бўш бино ва банқадан 85 млн. сўм имтиёзли кредит олиб берилиши натижасида автомашиналарга ғилоф тикиш цехи ташкил қилинди ва 8 кишининг бандлиги таъминланди.

Пешку тумани 2-секторда эса 6 та маҳаллада яшовчи 17 нафар меҳнат мигрантига субсидия эвазига иссиқхона куриб берилиб, оилалари тадбиркорликка жалб этилди.

Вилоят прокурори секториди хотин-қизлар ҳуқуқий-психологик маслаҳатхонаси ташкил қилиниб, 6 нафар прокурор ва 12 нафар психолог жалб этилди. Ушбу марказда йил бошидан бери 522 киши қабул қилинди. 54 аёлни ишга жойлаштириш, ажрим ёқасига келиб қолган 294 та оилани яраштириш чоралари кўрилиб, 174 аёлга психологик ёрдам ва 235 нафарига ҳуқуқий маслаҳат берилди.

Шунингдек, ижтимоий ҳимояга муҳтож 1645 аёлга турли хил ёрдам кўрсатилди. Ромитан туманида хунарманд Д.Ғафурова ишсиз хотин-қизларга каштачиликни ўргатишни йўлга қўйди. Хунар ўрганган 160 дан ортиқ аёл уйда каштачилик билан шуғулланиб, оилавий даромадини кўпайтирмоқда. Пешку, Жондор, Ғиждувон ва Шофиркон туманларида яшовчи 400 нафар ишсиз хотин-қизга кооперация асосида тикув машиналари олиб берилиб, бандлиги таъминланди.

Бухоро шаҳар Мустақиллик кўчасида яшовчи Н.Турсунова иш топишда ёрдам сўраб вилоят прокурорига ариза берди. Ариза кўриб чиқилиб, у Бухоро вилояти кўғирчоқ театри иш юритувчиси вазифасига жойлаштирилди.

Шоҳжаҳон ЭРҒАШЕВ,
Бухоро вилояти прокуратураси бўлим бошлиғи

МАМЛАКАТ РИВОЖИДАГИ ДАСТУРИЛАМАЛ ҲУЖЖАТ

2020 йилнинг 29 декабрь куни Президент Шавкат Мирзиёев томонидан парламентга тақдим этилган мурожаатнома суд-ҳуқуқ тизими билан боғлиқ жараёнларда ҳам катта аҳамият касб этади. Мурожаатномада баён этилган режалар халқимизнинг фаровонлигини таъминлаш, ватанимизнинг обрўсини кўтаришга қаратилган.

Айни пайтда мурожаатнинг ҳоҳиятини одамларга етказиш мақсадидан қатор тарғибот тадбирлари ўтказилмоқда. Ана шундай тадбир Бош прокуратурада ҳам бўлиб ўтди. Унда Бош прокуратура, Бош прокуратура академияси масъуллари, шу билан бирга видеоконференцалоқа орқали ҳудудий прокуратура органларининг ходимлари иштирок этди.

Тадбирда Тошкент кимё-технология институти декани муовини Феруз Уразов ва шу институт доценти Рустам Маматов маъруза қилиб, ушбу ҳужжатда қайд этилган масалалар, қилиниши лозим бўлган ишлар ва уларнинг самараси юзасидан тушунтириш беришди.

Йўналишда мазкур тарихий ҳужжатда жамият ва давлат тараққийнинг энг муҳим йўналишлари белгилангани, ундаги вазифалар изчиллик билан амалга оширилиши лозимлиги таъкидланди.

Тадбир сўнгиде прокуратура ходимлари ҳам сўзга чиқиб, мурожаатнома ҳақида фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Камолiddин АСҚАРОВ,
«Нур»

МУҲИМ ВАЗИФАЛАР БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси ҳайъатининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Унда марказий студиядан Республика Ҳарбий прокуратураси маҳкамаси ва Тошкент Ҳарбий прокуратураси ходимлари, жойлардаги студиялар орқали ҳудудий Ҳарбий прокуратуралар шахсий таркиби онлайн тарзда иштирок этди.

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари – Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокурори, генерал-майор Шухрат Узаков раислигида ўтган йўналишда Ҳарбий прокуратура органларининг Куролли кучларда қонунийликни таъминлаш, қонун устуворлигини мустаҳкамлаш ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасидаги фаолияти танқидий муҳокама қилиниб, йўл қўйилган хато ва камчиликлар бўйича ҳудудий Ҳарбий прокурорлар ва масъул ходимларнинг ҳисоботлари эшитилди. Прокуратуранинг ҳар бир ходими белгиланган вазифалар ижросига виждонан, ҳалол ва юсак масъулият билан ёндашиши, халқ розилигини йўлида бор куч ва имкониятини тўлиқ сафарбар қилиши зарурлиги таъкидланди.

Президентимизнинг ўтган йил якунида Олий Мажлисга қилган мурожаати, Хавфсизлик кенгашининг Куролли кучлар ва Ҳарбий-маъмурий секторларнинг 2020 йилги фаолияти ҳамда бу йилги устувор вазифаларига бағишланган кенгайтирилган йўналишдаги маърузаси ҳамда Ватан ҳимоячиларига табригда белгиланган вазифаларни бажариш борасида қўшинлар қўмондонликлари билан ҳамкорликда қилинадиган ишлар юзасидан кўрсатмалар берилди.

Келгусида амалга оширилиши лозим бўлган долзарб вазифалар ҳам белгилаб олинди.

Бахтиёр АХМЕДОВ,
Ўзбекистон Республикаси Ҳарбий прокуратураси бўлим бошлиғи

SUD OCHERKI

СЎҚИР КЎЗНИНГ ОЧИЛИШИ

Исломи дини бизни эзгуликка, инсоний фазилатларни асраб-авайлашга даъват этади. Аммо маънавий жиҳатдан қашшоқ, дунёқароши тор кишилар ҳақиқатни англаб етмасдан, динимизнинг моҳиятини билмай, ким нима деса ишонади. Тўғри йўл кўрсатганларни ҳушламай, ўз билганидан қолмайди.

Нурали (исмлар ўзгартirilган) Эшик-дераза цехида ишлаб юрган. Уша пайтлари акиси Шерали Россияда ишларди.

Бир куни у Нуралини ишга чақирди. Нурали Россияга кетаётган бир неча қишлоқдоши билан акасининг ёнига борди. Ҳужжатларини расмийлаштиригунча бекор юрди. Бир неча қишлоқдош бир жойда ижарада яшарди. Улар ҳаммаси кун бўйи ишда бўлгани учун Нурали уй ишларини қилиб турарди. Ижарахонада ёлғиз қолгач телефон орқали турли ижтимоий тармоқларга кириб, диний маърузаларни тинглайдиган, ўз телефонига юклаб оладиган бўлди. Орадан бир ойлар ўтиб, фалокат туфайли акиси вафот этди. Нурали юртга қайтиб, оиласи билан акасининг дафн маросимларини ўтказди.

Шундан сўнг диний маърузаларни эшитишга қаттиқ берилди, бозордан на-

моз ўқиш тартибини ўргатадиган китоб сотиб олиб намоз ўқий бошлади. Кейинроқ «YouTube» ижтимоий тармоғидан тақиқланган маърузаларни тинглаб, телефонига юклаб олди. Уларни танишбилмишларига ҳам юборди.

Онаси ўғлининг беш вақт намоз ўқиб юрганини яхшиликка йўйди. У бомдод ва хуфтон намозларини масжидга чиқиб ўқий бошлади.

Аммо она ўғлидаги ўзгаришларни сеза бошлади. Ўғлининг телефонидеги турли даъват ва видеороликларни кўриб ўчириб ташлашини сўради.

Нуралининг танлаган йўли яхши эмаслигини онаси ҳам, бошқа танишлари ҳам кўп тушунтиришди. Лекин йигит на-сиҳатни олмади.

У «Телеграм»да «Сабрилар» деган канал очиб, ҳамма танишларини аёзо қилди. Жиҳодга даъват қилувчи маъруза ва турли видеоларни каналига қўйиб борди. Нурали ўзи тенги бир маҳалладоши ва синфдошини тез-тез уйига чақирарди. Телефонидеги маърузаларни уларга ҳам эшиттирар, «Суриядаги қийналиб юрган мусулмон биродарларимизга ёрдам берайлик» деб уларни ҳам йўлдан оздиришга уринарди.

Бундай йўналишлар узоққа бормади, қайтди деб ўйлади. Бир куни бўлажак қудаси «Террорчи ўғлингга қизимни бермайман. Ўғлингга берадиган қизим йўқ» деб кетди. Шундан кейин ҳам йигит эс-хушини йигмади. Нуралининг сафари амалга ошмади.

Ўртоғи «Сен тўғри йўлда эмассан, ақлинг борида бу йўлдан қайт» дея шахарга ишлашга кетиб қолди.

Бузғунчи ғоялар тобора исканжасига олаётган Нурали онасига автомат ушлаган, Ҳарбий кийимдаги одамнинг суратини кўрсатиб, «Муҳождлар тайёрлайдиган лагернинг бошлиғи. Интернет орқали танишганман, анча пайтдан бери гаплашиб тураман. Шу одамнинг танишлари Туркияда кутиб олиб, кейин Сурияга ўтказиб юборад. Ётоқ жой, озиқ-овқат билан таъминлайди» деди ишонч билан.

Бу гапларни эшитиб, онаси жазавага тушиб қолди.

– Ҳеч қаяққа кетмайсан! Кетадиган бўлсанг, сендан рози бўлмайман, – деб бақирди.

– Бормайми, мусулмонларга ёрдам бермайми? Дўзахга кетар эканмииз-да, – деди манқуртлашиб қолган ўғил.

Шундан кейин у онасига бу ҳақда бошқа гапирмади, она эса ўғлини фикридан қайтди деб ўйлади.

Бир куни бўлажак қудаси «Террорчи ўғлингга қизимни бермайман. Ўғлингга берадиган қизим йўқ» деб кетди.

Шундан кейин ҳам йигит эс-хушини йигмади. Нуралининг сафари амалга ошмади.

Унинг қонунга зид ҳаракатларидан тегишли орган ходимлари хабар топди.

Унинг «Тавҳид ва жиҳод катибаси», «Ўзбекистон ислом ҳаракати», «Ислом жиҳод иттиҳоди», «Имом Бухорий катибаси» террористик гуруҳларининг мамлакатимиз ҳудудига олиб кириш ва тарқатиш тақиқланган, экстремизм ва ақиданарастлик ғоялари билан йўғрилган видео ва аудио материалларини ҳамда ИШИД террористик гуруҳининг қора байроғи туширилган фотосуратларни телефони хотирасида сақлаб келгани, Сурия ва бошқа давлатларда фаолият олиб бораётган Содиқ Самарқандий, Абдуллоҳ Зуфар, Абдували Мирзаев, Аҳлиддин Навқотий, Абу Муовия, Раҳод Камолов, Яхё Туркистоний таҳаллусли террорчиларнинг жиҳод ва хиҷрат қилишга чорловчи видео ва аудио материалларини танишларига «Телеграм» орқали тарқатгани аниқланди.

Дин ишлари бўйича кўмитанинг экспертиза хулосасида ушбу материаллар ислом динига ёт бўлиб, фойдаланиши тақиқланган диний материаллар рўйхати-га кириши кўрсатилган.

Суд мажлисида Нурали айбига иқдор бўлиб, қилмишини англаб етганини билдириб, қонуний енгиллик сўради.

Суд Нуралини 5 йил муддатта озодликдан маҳрум қилди.

Сухроб МАДЖИДОВ,
Самарқанд вилояти прокуратураси бўлим бошлиғи

2021 йил 1 июндан бошлаб, 2005 йилдан аввалги йиллар учун иш стажининг меҳнат дафтарчасидаги мавжуд ёзувлар асосида ҳеч қандай тасдиқловчи ҳужжатлар талаб этилмасдан ҳисобланади.

ҚАЙТА-ҚАЙТА «КУЙИБ-КУЙДИРГАН» ЙИГИТ

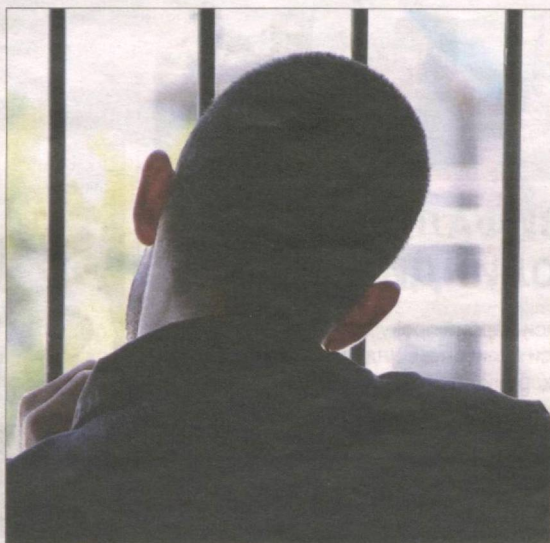
Кўп кузатган бўлсангиз керак, айрим оналар гўдакларини қайноқ чойнак ёки дазмол билан «жиззз» дея кўрқитади. Бу бежиз эмас, албатта. Улар бу билан келгусида дилбандларини куйиб қолишдан эҳтиёт бўлишга ўргатади. Табиийки, кўли ёки оёғи иссиқ буюмга теккан бола кейинги гал эҳтиётини қилади. Яъни қайноқ чойнакка, печкага, дазмолга, газ плитасига яқинлашмайди. Унда шундай инстинкт пайдо бўлади...

Бу йигитнинг таржимаи ҳолига назар ташласангиз, беихтиёр ажабланасиз. Қизиқ, нега у ҳар сафар кўра-била туриб ўзини ўтга ураверар экан? Нега болаларда бўладиган оддийгина «стегма-куясан» инстинкти унда шакланмади? Бунча нохуш саргузашт эндигина йигирма еттига кирган йигит учун кўшлик қилмасмикан?!

Ҳа, Нуриддин илгари ҳам бир неча бор жиноят содир этиб, судланган эди. Бир гал 4 йилга озодликдан маҳрум этилиб, 2 йил синов муддати белгиланган, бир неча бор унинг жиноят иши ярашилганлиги муносабати билан тугатилган. Кейинги гал 3 йилга 6 ойга озодликдан маҳрум этилган. Бир қисмини ўтагач, қолганидан шартли равишда озод қилинган.

Яна жиноятга кўл уриб, 3 йилга 6 ойга қамалган.

Нуриддин Омонкулов ўзига нисбатан жиноят ишлари бўйича Ғузор тумани судининг 2019 йил 25 декабрдаги ажримига асосан 6 ойга маъмурий назорат ва чекловлар ўрнатилганига қарамадан, ушбу чекловларни бузди. Туман маъмурий судининг қарорига кўра унга МЖТКга асосан базавий ҳисоблаш миқдорининг 1 баравари миқдорда жарима солинди. Бирок йигит одатдагидек бундан сабоқ чикармади. Маъмурий назоратдан бўйин товлаш мақсадида 2020 йилнинг май ойи бошларида ишлаш учун Тошкент шахрига кетиб қолди. Бу ҳақида назорат қилувчи органи хабардор қилиш ҳаёлига ҳам келмади.

Жиноят ишлари бўйича Ғузор тумани судида Нуриддин Омонкуловнинг жиноят иши кўрилди. Қайд этилишича, у 1993 йилда туғилган. Маълумоти ўрта-маҳсус, ҳеч қаерда ишламайди, оилали. Ғузор тумани Новобод кишлоғида яшайди.

Н.Омонкулов судда айбига қисман иқроғлигини билди-

риб, 25 май куни уйдан чиқиб, ишлаш мақсадида пойтахтга кетганини айтди. Тошкент вилоятининг Янгийўл ва Тошкент шахрининг Мирзо Улуғбек туманларида вақтинча яшаб ишлагани, бу ҳақида туман ИИБ ҳуқуқбузарликлар профилактикаси бўлими инспектори айтгани, лекин ёзма равишда маълум қилмагани, бир ойда

уйига қайтгани, бошқа жиноят иши бўйича унга нисбатан қидирув эълон қилиниб, шу куннинг ўзида ушланганини маълум қилди. Пушаймонлигини билдириб, яқинда уйлангани, оилавий аҳволини инобатга олиб, суддан енгиллик беришни сўради.

Судда гувоҳ сифатида қатнашган бир гуруҳ фуқаролар, ҳусусан, унинг кўшнилари, маҳалла вакиллари ички ишлар ходими билан бирга маъмурий назоратда турувчи Нуриддин Омонкуловнинг уйига бир неча марта бориб текшириларида у уйда бўлмагани ва опаси унинг Тошкентга кетганини айтганини, сўнг бу ҳақида далолатномалар тузилганини тасдиқлади.

Суд ҳукмига кўра Нуриддин Омонкуловга аввалги ҳукм юзасидан ўталмай қолган жазо муддатини қисман кўшиб, жиноятлар мажмуи бўйича 4 йил муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси тайинланди.

Азиз НАМОЗОВ,
Ғузор тумани прокурорининг ўринбосари

ХАТОЛАРДАН ХУЛОСА ЧИҚАРМАЙ...

Кимдир кичкина хатоси учун тавба қилиб, ҳалол турмуш кечиршига одатланади. Бировлар эса хато устига хато, жиноят устига жиноят қилаверади. Суд мажлисида «адашдим, кечиринглар» дейди-ю, аммо жазодан хулоса чиқармайди. Халқимиз бундайлар ҳақида «букрини гўр тўғрилайди» дейди. Хоразмлик Н.Н. ҳам иккинчи тоифага мансуб чиқиб қолди.

2016 йилда жиноят ишлари бўйича Хива тумани судининг ҳукми билан 7 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинган. 2019 йил 5 сентябрда жиноят ишлари бўйича Қўнғирот тумани судининг ажрими билан Жиноят кодексининг 74-моддаси тартибда ўталмай қолган 1 йилга 9 ой 8 кун озодликдан маҳрум қилиш жазоси шу муддатга ахлоқ тузатиш ишлари жазосига алмаштирилиб, озодликка чиққан.

Аммо унинг озодликдаги кунлари узок чўзилмади. Озодликнинг кадрига етиш, ҳалол турмуш кечирish ўрнига енгил ҳаётни таллади. Меҳнат қилиб эмас, ўғирлик эвазига кун кўришни афзал билди.

Урганчдан ижарага уй олиб яшай бошлаган Н.Н. куз кечаларидан бирида таксига ўтириб, Хива томон йўл олди. Тоғасининг эшиги олдида машинадан тушди. Илгари бу уйда ҳеч ким яшамасди. Ҳозир ҳам бўш турган бўлса керак деган ўй билан ховлига девор ошиб кирди. Қараса, уйда одам бўлиб, ухлаб ётишган экан. Бу Н.Н.ни ниятидан қайтаролмади. Секин юриб меҳмонхонага кирди. Шкафни кўлидаги пичоқ билан очиб, тортмаларини бирма бир очиб титқилай бошлади.

Бир тортмадан конверт, яна биридан пул, бошқасидан тилла тақинчоқларни олиб, аста ортга қайтди. Ичкаридан қулфланган дарвозани очиб, бамайхотир уйдан чиқиб кетди. Эртаси куни тилла тақинчоқни нотаниш кишига сотиб, уйига харажат қилди, ижара пулини тўлади.

Аммо билмадики, бузюкнинг югургани сомонхонага дейишган.

Унинг қилмиши ҳуқуқ-тартибот органлари томонидан тез фурсатда фош қилинди. Н.Н. ўша куни қариндошиникидан 250 минг сўмлик битта «Нокиа» телефонини, 5 млн. 500 минг сўмлик учта тилла узукни, 3 млн. 300 минг сўм ва 700 АҚШ долларини, жами 15 млн. 626 минг 941 сўмлик мулкни ўғирлагани аниқланди.

Тергов ўтказилиб, иш судга оширилди. Суднинг ҳукми билан Н.Н. беш йилга озодликдан маҳрум қилинди.

Енгил ҳаёт кечираман деб умрингизни тўрт девор орасида ўтказмасдан, ҳалол меҳнат қилишга одатланинг!

Неъматжон АСКАРОВ,
Хоразм вилояти прокурорининг катта ёрдамчиси

ЁШЛИК БЕБОШЛИК(МИ)?

«Бекорчидан худо безор» деб бежиз айтилмаган. Сир эмас, ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг муайян қисми бекорчиликдан келиб чиқаётди.

18-22 яшар судланувчиларнинг учови ҳеч қаерда ишламаган. Фарғона шаҳри Қиргули мавзесида туғилиб ўсган Ф.М. ёз куни кечки пайт ўзи каби тараллабедод юришга одатланган марғилонлик ошналари Ш.Ж. ва Н.С. билан кўришади. Учовлон бел оғритмай пул топишни маслаҳатлашади. Н.С. киракашлик қилиб юрган қариндоши билан телефонда боғланади. Қиргулига етиб келган А.С.нинг «Матиз» автомобилида «ов»га чиқшади. Тун яримгача Фарғона шаҳрини кезиб, ўлжа излашади. Педагогика коллежи ёнида телефонда мусиқа тинглаб кетаётган йигит олдида тўхташади.

Ф.М. ўзининг телефонини ёнида, орқа ўриндикда ўтирган Ш.Ж.га бериб қўйиб, машинадан тушмасдан «ҳой оғайни» дея йигитни қақиради.

– Телефонингизни бериб туринг, гаплашиб олай.

– Пули тутанган-да.

– СМС хабар жўнатайлик, сизга кўнғироқ қилади, – Ф.М. ўзининг телефони рақамини айтади. Йигит СМС жўнатганидан кейин Ф.М.нинг ёнида ўтирган Ш.Ж. унинг рақамига кўнғироқ қилади. Йигит гаплашиб олсин дея телефонини машинадан тушмай ўтирган Ф.М.га бериб қўяди. Ўша заҳоти олд ўриндикда ўтирган Н.С.

қариндоши А.С.га «ҳайданг» дейди. Ф.М. эшикни ёпади. Йигит юриб кетаётган машинага осилиб «тўхтанглар, ўзларингга ёмон бўлади» дея бақиради. Машина тезлаганда ерга йиқилиб, кўл-оёғи, бадани шилинади.

Талончилар Қиргулига борганларидан кейин телефонни ўчириб, сим картасини ташлаб юборишади.

– Уч-тўрт кун кутамиз, – дейди Ш.Ж. – Тинчиб кетса, телефонни сотиб, пулини бўлиб оламиз.

Орадан бир кун ўтиб ИИБ ходимлари келишганида Ф.М. тунги «ов» тафсилотини айтиб беришга мажбур бўлди. 3 млн. сўмлик «Redmi Note 7» русумли телефонни яширган жойидан олиб берди. Шу куннинг ўзида унинг уч шериги ҳам ушланди. Телефон тилхат орқали эгасига топширилди. Ёшлиги, илгари судланмагани, айбиги иқроғлиги ва қилмишидан пушаймонлиги, жабрланувчининг даъвоси йўқлиги эътиборга олинди, судланувчиларга озодликни чеклаш жазоси тайинланди. Бундан буёғига қилмишларидан тўғри хулоса чиқариб, ҳалол яшашлари учун имкон берилди.

Шухратбек ИБРОХИМОВ,
Фарғона шаҳар прокурорининг ёрдамчиси

FAOLIYATIDAN

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 24 ноябрдаги «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонида белгиланган вазифаларни бажариш мақсадида бюронинг Хоразм вилояти бошқармаси ҳудудий бўлимлари томонидан ажрашган оилаларни тиклаш юзасидан бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

БОЛАЛАР МЕХРГА ТҶЙИБ УЛҒАЯДИГАН БҶЛДИ

Хусусан, МИБ Ҳазорасп тумани бўлимида фуқаролик ишлари бўйича Урганч туманларо судининг 2020 йил 11 сентябрдаги ижро варақасига асосан Х.А.дан А.Ў.га икки фарзанди учун алимент ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжати бўлган. Давлат ижрочисининг ҳаракати билан ушбу оила яраштирилиб, бирга яшамоқда.

Шунингдек, бўлим ходимлари томонидан И.М.дан С.М.га икки фарзанди учун алимент ундириш тўғрисидаги ижро ҳужжати бўйича ҳам тарафлар ярашувига эришилди.

Фуқаролик ишлари бўйича Тойлоқ туманларо

судининг бўйруғига асосан Р.М.дан М.О.га бир нафар фарзандининг таъминоти учун ҳар ойлик даромадининг тўртдан бир қисми миқдоридан алимент ундириш белгиланган. Мазкур ижро ҳужжати МИБ Урганч тумани бўлимига келиб тушган ва ишга киришилган. Бўлим ходимларининг тарғиботи натижасида ёш оила ярашди.

Энди ушбу оилаларнинг фарзандлари бағри бутун бўлиб, меҳрга тўйиб улғаядилар.

Форрухжон ЖҶРАЕВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги МИБ бўлим катта инспектори

ҚАРЗДОРНИНГ ҶИЙЛАСИ ҶТМАДИ

Суднинг қарори билан Р.Раҳмоновдан «Қишлоққурилишбанк» Марғилон шаҳар филиалига 81 млн. 250 минг сўм ундириш, ундиришнинг қўшимча жавобгар «Техно файз текс» МЧЖга қарашли «Нексия-3» русумли автомашинага қаратиш белгиланган.

Қарорнинг мазмунидан хабардор бўлган МЧЖ мансабдорлари хийла ишлатиб, машинани яшириб қўйишган. Қидрилаётган автомашина 2020 йилнинг 4 декабрь кунини Марғилон шаҳрида ушланган ва жарима майдонига қўйилган.

«Нексия-3» 12 декабрда онлайн сотув майдонига чиқарилгач, қарздор қарзини банкка тўлиқ тўлаб беришга мажбур бўлди. Бундан ташқари ижро ҳужжати талабини ихтиёрий бажармаган қарздордан базавий ҳисоблаш миқдорининг 5 баравари, яъни 1 млн. 115 минг сўм жарима ҳам ундирилди.

Абдумалик МУРТАЗАЕВ,
МИБ Фаргона вилояти бошқармаси суриштирувчиси

МУЛК ҶАҚИҚИЙ ЭГАСИГА ТОПШИРИЛДИ

Ҷўжаобод туманида «Музайяна текс груп» масъулияти чекланган жамияти ўз фаолиятини кенгайтириш мақсадида туман марказида жойлашган дўконлардан бир нечасини аукцион орқали харид қилади.

Бирок у ерга ноқонуний жойлашиб олган ишбилармонлар дўконни қонуний эгасига топширишни хошлашмайди.

Мазкур низо судда кўриб чиқилгач, мажбурий тартибда кўчириш тўғрисидаги ижро ҳужжатларига асосан бюронинг Ҷўжаобод тумани бўлими давлат ижрочиси томонидан тадбиркорлар бинодан қўчирилди. Шу тариха 17 ойлик низога барҳам берилди.

Арслонбек РҶЗИМАТОВ,
МИБ Ҷўжаобод тумани бўлими давлат ижрочиси

МУРОЖААТЛАР ХОЛИСОНА КҶРИБ ЧИҚИЛМОҚДА

Мажбурий ижро бюросининг Навоий вилояти бошқармаси ва унинг туман-шаҳар бўлимлари томонидан «Жисмоний ва юридик шахларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги қонунга асосан 2020 йили 4132 та ариза ва шикоят ўрганиб чиқилган ва 1966 таси қаноатлантирилиб, жами 3,5 млрд. сўмдан зиёд маблағ ундирилган.

Хусусан, Навоий шаҳар Ғалаба маҳалласида Яшовчи Б.М.нинг фуқаролик ишлари бўйича Навбахор туманларо судининг 2017 йил 5 октябрдаги ижро ҳужжати асосан С.Н.дан икки фарзанди учун алимент ундиришда ёрдам беришни сўраб ёзган мурожаати бюронинг Навбахор тумани бўлими томонидан ўрганилган. Мажбурий ижро ҳаракатлари давомида С.Н.дан Б.М.га 6 млн. 336 минг сўм алимент ундириб берилиб, фуқаронинг мурожаати қаноатлантирилган.

Бюронинг Навбахор тумани бўлими томонидан фуқаро А.Н.нинг икки фарзанди учун М.А.дан алимент ундириш ҳақидаги мурожаати ҳам кўриб чиқилди. Ўрганиш давомида қарздор маъмурий жавобгарликка тортилгандан сўнг 8 млн. 370 минг сўм алимент пулини тўламагани аниқланди. Ушбу ҳолат юзасидан М.А.га нисбатан ЖКнинг 122-моддаси 1-қисми

билан жиноят иши кўзғатилиб, айблов далолатномаси билан жиноят ишлари бўйича Конимех тумани судига юборилди ва жазо муқаррарлиги таъминланди.

Шу билан бирга, аҳолини қийнаётган муаммоларни жойида кўриб чиқиш мақсадида сайёр қабуллар ташкил қилинмоқда.

Мажбурий ижро бюроси Навоий вилояти бошқармаси томонидан жисмоний ва юридик шахслар мурожаатларининг холисона кўриб чиқилиши, фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари химоя қилиниши қатъий назоратта олинган бўлиб, мурожаатлар ўз вақтида ҳал этилиши таъминланмоқда.

Феруза МАМАНОВА,
МИБ Навоий вилояти бошқармаси шўъба катта инспектори

ОТАЛАРГА НИСБАТАН ЖИНОЯТ ИШИ ҚҶЗҶАТИЛДИ

Фуқаролик ишлари бўйича Қумқўрган туманларо судининг 2020 йил 5 февралдаги бўйруғига асосан Жарқўрган туманида яшовчи Алишер Янгибоевдан икки фарзандининг моддий таъминоти учун алимент ундириш белгиланган.

Бирок А.Янгибоев оталик мажбуриятини унутиб, ойлар давомида алимент тўламай келгани сабабли Мажбурий ижро бюроси Жарқўрган тумани бўлими томонидан расмийлаштирилган маъмурий баённомага асосан 15 суткага қамалган эди.

Афсуски, А.Янгибоев шундан кейин ҳам 8 млн. 935 минг сўм алиментни тўлашдан бўйин товлаб келгани учун унга нисбатан бюронинг Сурхондарё вилояти бошқармаси томонидан жиноят иши кўзғатилди.

Шунингдек, шу туманда яшовчи Асрор Маҳкамов 6 млн. 475 минг сўм алиментни тўлашдан бўйин товлаганлиги

сабабли унга нисбатан ҳам жиноят иши кўзғатилди.

Ушбу қарзлар тўланмаса жиноят иши судда кўриб чиқилиб, айбдорлар Жиноят кодексининг 122-моддасига асосан икки йилдан уч йилгача ахлоқ тузатиш ишлари ёки уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланиши мумкин.

Норқуват НУРМАНОВ,
МИБ Сурхондарё вилояти бошқармаси катта суриштирувчиси

ЁМҶИРДАН ҚОЧИБ ДҶЛГА ТУТИЛДИ

МИБ Бухоро шаҳар бўлимига ЙХБдан шаҳарнинг А.Сомий кўчасида яшовчи Ф.Х.га нисбатан 223 минг сўм бўлган маъмурий жаримани ундириш бўйича қарор келиб тушган.

Ўзининг «Lacetti» русумли автомобилда йўл ҳаракати қондасини бузгани боис тайинланган жаримани тўлаши учун Ф.Х.га 15 кун муддат берилган. Бирок у белгиланган муддатда жаримани тўламаган. Оқибатда фоторадарга тушган «Lacetti»га нисбатан кидирув эълон қилинган. ЙХБ ходимлари билан ҳамкорликда

автомашина топилиб, сақлаш майдончасига келтирилди.

Қилмишининг оқибатини тушуниб етган Ф.Х. 223 минг сўм билан бирга ижро ҳужжати талабини бажаришдан бўйин товлагани учун тайинланган 669 минг сўм жаримани ҳам тўлаб берди.

Қондабузар ҳайдовчи жаримани ўз вақтида тўлаганида шунча пули ёнига қоларди.

Нодир РАДЖАБОВ,
МИБ Бухоро вилояти бошқармаси шўъба катта инспектори

ФУҚАРО ИШГА ТИКЛАНДИ

«Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги қонуннинг 30-моддасига асосан қонунга хилоф равишда меҳнат шартномаси бекор қилинган ё бошқа ишга ўтказилган ходимни ишга тиклаш тўғрисидаги ҳужжатлар дарҳол ижро этилиши шарт.

Шунга кўра фуқаролик ишлари бўйича Жиззах туманларо судининг 2020 йил 20 октябрдаги ижро ҳужжати асосан «Huaxin cement Jizzakh» асосан А.Хурсановга 4 млн. 402 минг 526 сўм иш ҳақи ундириш ҳамда 21

августда тузилган меҳнат шартномасини бекор қилиш ҳақидаги 76-буйруғини бекор қилиш белгиланган.

Мазкур ижро ҳужжати бюронинг Зафаробод тумани бўлимига 22 октябрда келиб тушган ва ижро иши юритиш

тўғрисида қарор чиқарилиб, ишга киришилган.

Шундан сўнг А.Хурсановнинг бузилган ҳуқуқлари тикланиб, шу куннинг ўзида хорижий корхонанинг технология бўлими назоратчиси вазифасига ишга тикланиши таъминланди ва иш ҳақи тўлиқ ундириб берилди.

Бобир УЛУҶМУРАДОВ,
МИБ Зафаробод тумани бўлими бошлиғи

1 мартдан бошлаб Ўзбекистон фуқаролари республика бўйлаб самолёт билан саёҳат қилганда, чипта нархининг 30 фоизи қайтарилиши (cash back тартиби) мумкин.

FAOLIYATIDAN

ЎЗИНИ ОҚЛАМАГАН ВАЪДА

Ж.С. илгари ҳам қонунбузарлиги учун жавобгарликка тортилган эди. Аммо тўғри йўлга ўтиш ўрнига яна ўз билганича иш тутди. Асака тумани тиббиёт коллежи бош ҳисобчиси лавозимида ишлаб одамларнинг ишончини поймол қилди.

олиб аввалги манзилга – туман автошоҳбekaтига келди. Шунда бош ҳисобчи унга кутилмаган таклифни айтиб қолди ва бу билан гўё яна бир яхшиликни раво кўрмоқчи бўлди.

– Овора бўлиб бизнинг коллежда ўқиб юрасизми? Яхшиси мен Пахтабод тумани тиббиёт коллежидаги танишларимга айтиб, сизга ўша коллежини тамомлаганингиз ҳақида диплом тайёрлатиб бераюламан.

Қаранг, тиббиётдек нолик соҳада ўқимасдан ишлаб бўладими? Ахир тиббиёт ҳодими инсон саломатлигига масъул-ку! Таассуфки, пулдан бўлган кўзига кўринмаган бош ҳисобчи бу ҳақда ўйлаб ўтиришни ортқача деб билди. Ж.С. сўзининг тасдиғи учун шу заҳоти Пахтабод туманидаги бир танишига сим қоқди ва муддасини тушунтирди. Таниши билан суҳбатдан шу нарса маълум бўлдики, ҳамма харажатлар учун жами 900 доллар керак бўлар экан.

– Мени кейинроқ рози қиллаверасиз – юз ёки юз эллик

доллар етади, – деди хожатбарор бош ҳисобчи.

Қиз уйига кетди. Орадан кунлар ўтгач, Ж.С. унга сим қоқиб, пул ва хужжатларни сўради. Қиз олиб боришини айтди. Улар келишилган муддатда яна ўша таниш бекатда учрашдилар. Чехраси алланечук ёришиб кетган Ж.С. пуlining бир қисмини кассасига, бир қисмини қўлидаги ноутбук ичига жойлади. Бирок, ўзи айтганидек, 1 августгача Пахтабод тумани тиббиёт коллежининг сохта дипломини тайёрлатиб қизга тутқазиб унга насиб қилмади. Жиноят устида қўлга олинган Ж.С.нинг қилмишлари жиноят ишлари бўйича Асака тумани судида кўриб чиқилди. У 1 йилу 6 ой муддатта мансабдорлик вази-фаларида ишлаш ҳуқуқидан махрум этилиб, 2 йилу 6 ой озодликни чеклаш жазосига тортилди.

Ёрбек ЭРГАШЕВ,
департаментнинг Асака тумани бўлими бошлиғи

ВАЛЮТАФУРУШЛИК ИНТИҲОСИ

Бири йигирма бир, бири йигирма тўққиз яшар, ўрта маълумотли А.С. ва Д.М. ҳеч қаерда ишламаган, тирикчиликнинг осон йўлини танлашган. Бел оғритмай, жон койитмай пул топишган.

А.С. кўнғирок қилган таниш аёлнинг илтимосига лаббай дея жавоб беради. Савдо дўкони эгаси Қ.М.га кўнғирок қилиб 100 АҚШ доллари 10150 сўмга алмаштириётганини билиб олади. Акахони Д.М. билан боғланади. «Таниш опага валюта зарур экан. Ўттиз миллион сўм пулини долларга алмаштириб берайлик» дейди. Д.М. «Лада» русумли машинасида келади. Икковлон Куваёси шаҳрининг тураржой мавзесига боришади. Кўпқаватли бинодаги хонадонлардан бирида яшовчи аёлга кўнғирок қилишади. Телефонда хар юз долларни бир миллион йигирма минг сўмдан ҳисоблашади. Шу тариха олди-сотидан салкам юз эллик минг сўм фойда кўришни мўлжаллашади. Аёл кираверинглар деганида кўншимайди. У дугонаси билан чиқиб, енгил машинага ўтиради. Шаҳар марказидаги дўкон олдида тўхтаган ҳайдовчи Д.М. пулини олиб ичкарига қиради. Пулни аппаратда санаб олгач, «Лада» машинасида 2900 долларни аёлларга беради. Валютафурушларнинг қувончи кўнга чўзилмади. Холислар иштирокида тадбир ўтказилганини айтиб ўзларини таништирган ходимлар ортидан бўйинини этганча департаментнинг шаҳар бўлимига кириб келишди.

Айбига тўлиқ икдорлигидан ташқари, гувоҳ ва холисларнинг кўрсатмалари, далиллар билан қилмиши тасдиғини топган Д.М. ва А.С.га озодликни чеклаш жазоси тайинланди. Далил тарихида олинган 2900 доллар давлат эгалигига ўтказилди. Тадбирда қўлланган 30 млн. сўм банкка қайтариб топширилди.

Камол Юлдашев,
департаментнинг Куваёси шаҳар бўлими бошлиғи

УНУТИЛГАН БУРЧ

Ғиждувонлик Ғайрат Қутлиев илгари судланган. Амнистия акти билан жазоси енгиллаштирилган, судланганлик ҳолати тугалланган.

Хатосидан сабоқ чиқармаган Ғ.Қутлиев яна жиноят кўчасига бош суқизи кўрнинг хассасини тақдоран йўқотганидек гап аслида. У 2018 йил 3 январдан 2019 йил 25 ноябрга қадар Ғиждувон тумани ОИТС лабораторияси мудир ва ўриндошлик асосида туман тиббиёт бирлашмасига қарашли хўжалик ҳисобидаги лаборатория бўлим мудир вази-фаларида ишлаб келган.

Ғ.Қутлиев лабораторияга кишлоқ поликлиникалари ва врачлик пунктларидан келган хомилдор аёлларнинг гепатитта чалинганини текширганда 2018 йил ноябрь ойидан 2019 йил март ойигача хар бир фуқародан 15-20 минг сўмдан тўлов қабул қилиб, рўйхатта олиш дафтарига қайд қилмади. Аёнки, лаборатория мудирининг чўнтағига тушган пуллар Ғиждувон тумани тиббиёт бирлашмаси газнасида тушмади. Тиббиёт бирлашмасига қарашли ҚВП ва ҚОПлардан олиб келинган 2273 нафар фуқаронинг қон таҳлили учун олинган 37 млн. 241 минг сўм ҳамда Шофиркон тумани тиббиёт бирлашмасидан олиб келинган 2962 кишининг қон таҳлили учун олинган 49 млн.

19 минг 500 сўм, жами 86 млн. 260 минг 500 сўм пулини ўзлаштириб юборди.

Бундан ташқари, Ғ.Қутлиев бир гуруҳ шахслар билан тил бириктириб, қон таҳлили тўлиқ текширилмаган М.Бакоева ва Г.Қуловада Б гепатити аниқланган бўлса-да, 2019 йил 16 майдаги қон таҳлили юзасидан бу фуқароларда гепатит аниқланмагани ҳақида маълумотномага сохта ёзувлар киритди. Бу билан бошқаларга касаллик юқини хавфини ошириб, фуқароларнинг қонун билан қўриқланадиган манфаатларига жиддий зиён етказди.

Суд ҳукмига асосан Ғ.Қутлиев айбли деб топилиб, унга иш ҳақининг 10 фозини давлат ҳисобига ушлаб қолиш шарти билан 2 йил ахлоқ тузатиш иши жазоси тайинланди.

Жиноят жазосиз қолмади. Гап жазонинг оғир ёки енгиллигида ҳам эмас, фақат Ғ.Қутлиев бу қилмишларидан хулоса чиқарармикан?.. У тақдоран жиноят қилмайдими? Буни вақт кўрсатади.

Равшан РУСТАМОВ,
департаментнинг Ғиждувон тумани бўлими бошлиғи

24 МИНГ ДОЛЛАРЛИК САВДО ПИШМАДИ

Бугунги кунда фирибгарлик жинояти кўпайиб бормоқда. Айниқса, ер, уй олди-сотдиси, ўқишга киритиш масаласида алданиб қолаётганлар кўп.

Бош прокуратура ҳузурдаги департаментнинг Хоразм вилояти бошқармаси ҳамда Ҳазорасп тумани бўлими ходимлари ўтказган тадбирда ҳам 24 минг АҚШ доллари эвазига ер ажратишни ваъда қилган шоввозларнинг жиноий ҳаракатларига чек қўйилди. Хусусан, Ҳазорасп тумани Ойбек маҳалласида яшовчи фуқаролар Б.М. ва Р.А.шу туманда савдо-сотик билан шуғулланиб келишган. Улар шу туманда яшовчи тадбиркорнинг дўкон қуриш нияти борлигидан хабар топишади. Ушбу тадбиркор билан учрашиб, янги дўкон қурилиши ҳақидаги ёлгон маълумотлар келишган, 2 га дўкон биносини қуриши учун 42 кв. метрдан ер ажра-

тиб беришларини ваъда қилишади. Иш битиши эвазига фуқародан 24 минг доллар пул талаб қилишади.

Ўз ҳуқуқини яхши билган Н.Х. ушбу жиноий ҳаракат юзасидан департаментга ариза билан мурожаат қилади. Унга асосан ўтказилган тадбирда фуқаролар тадбиркордан 24 минг долларни олаётган вақтда ашъвий далиллар билан ушланди.

Бугун тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, уларга қулай муҳит яратиш учун ҳаракат қилинаётган бир вақтда бундан ўз манфаати йўлида фойдаланмоқчи бўлганлар албатта қонун олдида жавоб беради.

Иззатбек РЎЗИМОВ,
департаментнинг Хоразм вилояти бошқармаси суриштирувчиси

КУНЧИҚАРДАГИ «МОЙЧИҚАР»ГА БАРҲАМ БЕРИЛДИ

Шаҳрисабз шаҳри Кунчиқар маҳалласида истикомат қилувчи Х.Б. уйда яширин цех ташкил қилди. Жувоз ўрнатиб, чигитдан мой чиқара бошлади.

Департаментнинг Шаҳрисабз тумани бўлими томонидан Қашқадарё вилояти ИИБ

ходимлари билан ҳамкорликда «К.Б.Э» АЖнинг мурожаатига асосан ўтказилган тадбирда ундан иккита жувоз, 80 литр мой, 388 кг чигит, 73 кг кунжара ва бoшқа, жами 15 млн. 539 минг 500 сўмлик товарлар ашъвий далил сифатида олинди.

Ноқонуний мойфурушлик Х.Б.га қатта ташвиш келтирди. Суд ҳукми билан унга қилмишига яраша жазо тайинланди.

Элбек АҲМЕДОВ,
департаментнинг Шаҳрисабз тумани бўлими бошлиғи

МУБОРАКБОД ЭТАМИЗ!

Прокуратура органлари тизимида кўп йиллар хизмат қилиб, юртимизда қонунийликни мустаҳкамлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшган инсон, прокуратура фахрийси Турсунбай Ибрагимов табарруқ 70 ёшни қарши олмақда.

У тизимдаги 38 йилдан ортиқ меҳнат фаолияти давомида асосан Тошкент шаҳар прокуратураси органларида турли лавозимларда самарали хизмат қилиб, жамиятда қонун устуворлигини таъминлаш, қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш каби касбий вазифаларни бажаришга маъсулият билан ёндашди.

Самимийлик ва фидойилик каби фазилатлари билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари орасида хурмат қозонди.

Бугун сафимизга кириб келатган ёш ҳуқуқшунос ходимлар уни амалий тажрибаси ва касб маҳорати сирларини сиқидилдан ўргатган тажрибали мурабий, меҳрибон устоз сифатида юксак кадрлайди.

Турсунбай Ибрагимовнинг узоқ йиллик меҳнат фаолияти прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳоланиб, бир неча маротаба тақдирланган.

Хурматли Турсунбай Усманжанович, таваллуд айёмингиз муборак бўлсин! Сизга ва оила аъзоларингизга сихат-саломатлик, узоқ умр, хонадонингизга файзу барака тилаймиз!

32 йил вақт мобайнида прокуратура идораларида самарали фаолият юритган инсон, прокуратура фахрийси Замира Маткаримова қутлуг 60 ёшни қарши олмақда.

У тизимдаги меҳнат фаолияти давомида Хоразм вилояти прокуратураси органларида турли лавозимларда самарали хизмат қилиб, қонун устуворлигини таъминлаш, қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш каби касбий вазифаларни бажаришга маъсулият билан

ёндашиб, хизмат бурчиға содқлиги билан ҳамкасблари хурматиға сазовор бўлди.

Меҳнатсеварлик, ташаббускорлик, самимийлик ва фидойилик каби фазилатлари билан ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимлари орасида эътибор қозонди.

Замира Маткаримованинг узоқ йиллик меҳнат фаолияти прокуратура раҳбарияти томонидан муносиб баҳоланиб, бир неча маротаба тақдирланган.

Хурматли Замира Абдушариповна, таваллуд айёмингиз муборак бўлсин! Сизга ва оила аъзоларингизга мустаҳкам соғлиқ, узоқ умр, оилавий тотувлик, хонадонингизга тинчлик-оқойишталик ҳамда фаровонлик тилаймиз!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси жамоаси ва Фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиқ маркази

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ПРОКУРАТУРАСИ АКАДЕМИЯСИ ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

12.00.07 – Суд ҳокимияти. Прокурор назорати. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш фаолиятини ташкил этиш. Адвокатура, 12.00.09 – Жиноят процесси. Криминалистика, тезкор-қидирув ҳуқуқ ва суд экспертизаси, 12.00.08 – Жиноят ҳуқуқи, ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш. Криминология. Жиноят-ижроия ҳуқуқи, 12.00.12 – Коррупция муаммолари (юридик фанлар), 12.00.03-Фуқаролик ҳуқуқи. Тадбиркорлик ҳуқуқи. Оила ҳуқуқи. Халқаро хусусий ҳуқуқ ҳамда 12.00.05 – Меҳнат ҳуқуқи. Ижтимоий таъминот ҳуқуқи ихтисослиги бўйича мустақил изланувчиликка

I. Фалсафа доктори (PhD) илмий даражаси учун мустақил изланувчиликка қуйидагиларга эга бўлганлар қабул қилинади:
магистр ёки олий маълумот тўғрисидаги (ихтисослик бўйича) дипломига эга бўлганлар;
диссертация тадқиқоти асосини ташкил қилувчи илмий мақолаларга эга бўлганлар (илмий журналларда чоп этилган камидан битта мақола ҳамда тегишли йўналишлар бўйича иккитадан кам бўлмаган илмий ишлар тўпламларига киритилган маъруза тезислари);
камидан икки йиллик илмий-педагогик иш стажига эга бўлган илмий ютуқлар (ихтиро учун патентлар ёки муаллифлик гувоҳномалари)га эга бўлганлар.

Фалсафа доктори (PhD) илмий даражаси учун мустақил изланувчиликка талабгорлар Академияга қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар:

Академия бошлиғи номига мустақил изланувчиликка қабул қилиш ҳақида ариза; талабгорнинг қисқача биографик маълумотномаси;
олий таълим муассасаси магистратураси дипломи, олий маълумот (мутахассислик дастурлари бўйича) тўғрисидаги диплом нусхаси;
меҳнат дафтарчасининг белгиланган тартибда тасдиқланган нусхаси;
илмий ишлар рўйхати ва уларнинг нусхаси; иш жойидан тавсифнома.

Фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олишда диссертация ҳимоясига қадар изланувчилар:

ихтисослик ҳамда чет тили бўйича малакавий имтиҳон топшириши;
диссертация бўйича умумий сони 7 тадан кам бўлмаган илмий иш эълон қилиши, хусусан;
улардан камидан 3 та илмий мақола

(жумладан нуфузли хорижий илмий журналларда 1 та мақола) ОАК Рўйхатиға киритилган нашрларда чоп этилиши;
диссертация натижаларининг халқаро ва республика илмий ва илмий-амалий конференцияларида кенг муҳокама асосида камидан 2 та материал (мақола, маъруза ёки маъруза тезиси) халқаро конференция материаллари тўпламида эълон қилинган бўлиши ШАРТ.
Олий ўқув юртидан кейинги таълим институтларида ўқиб уч йилгача давом этади.

II. Фан доктори (DSc) илмий даражасини олиш учун мустақил изланувчи сифатида расмийлаштирилувчи шахслар қуйидаги талабларга жавоб бериши керак:

фан номзоди ёки фалсафа доктори (PhD) ёки унга тенглаштирилган хорижий мамлакатларда олинган илмий даражага эга бўлганлар;
фан номзоди ёки фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олгандан сўнг муҳим илмий ютуқларга эришиш, шу жумладан, фан доктори (DSc) илмий даражасини олиш учун диссертация тадқиқоти асосини ташкил қилувчи илмий журналларда чоп этилган камидан учта илмий мақолага ҳамда илмий-амалий конференциялар, семинарлар ва тегишли илмий йўналишлар бўйича илмий ишлар тўпламларида камидан иккита тезисга эга бўлиш.

Фан доктори (DSc) илмий даражаси учун мустақил изланувчиликка талабгорлар Академияга қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар:

Академия бошлиғи номига мустақил изланувчиликка қабул қилиш ҳақида ариза; талабгорнинг қисқача биографик маълумотномаси;
меҳнат дафтарчасининг белгиланган тар-

тибда тасдиқланган нусхаси;
илмий ишлар рўйхати ва уларнинг нусхаси;
фан номзоди ёки фалсафа доктори (PhD) дипломи ёки хорижда олинган унга тенглаштирилган бошқа илмий даражалар дипломи нусхаси;
иш жойидан тавсифнома.

Фан доктори (DSc) илмий даражаси учун диссертация ҳимоя қилишгача изланувчилар:

диссертация бўйича умумий сони 15 тадан кам бўлмаган илмий иш эълон қилиши, хусусан;
улардан 10 та мақола ОАК Рўйхатиға киритилган илмий нашрларда, 1 таси тегишли фан тармоғи ривожланган хорижий мамлакатларнинг нуфузли ихтисосланган илмий журналларида эълон қилинган бўлиши;
диссертация натижаларининг халқаро ва республика илмий ва илмий-амалий конференцияларида кенг муҳокама асосида камидан 2 та материал (мақола, маъруза ёки маъруза тезиси) халқаро конференция материаллари тўпламида эълон қилинган бўлиши;
ижтимоий-гуманитар фанлари соҳалари бўйича диссертация натижалари юзасидан монография эълон қилиниши ШАРТ.

Мустақил изланувчиликка талабгорлар 2021 йил 15 февралга қадар <http://phd.miningqavon.uz> веб-сайти орқали рўйхатдан ўтгач, Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси Академиясининг Ҳуқуқий муаммоларни илмий-амалий ва инновацион ўрнатилган тартибда тадқиқ қилиш ҳамда илмий ходимларни тайёрлаш марказига 2021 йилнинг 15 февралига қадар барча зарурий ҳужжатларни тақдим этишлари талаб этилади.

HUQUQ

YURIDIK GAZETA

MUASSIS:

O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

BOSH MUHARRIR:

Jahongir MAKSUMOV

TAHRIR HAYATI:

**Erkin YULDASHEV
Halim BOLTAYEV
Alijon ABDULLAYEV
Hayot SHAMSUTDINOV
Utkirjon DEXKANOV
Maqsudali QAMBAROV**

TAHRIRIYAT MANZILI:

Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,

Faks: 233-10-53,

233-64-85

www.huquq.uz

Info@huquq.uz

Tahririyatga kelgan qo'yilmalar taqrib qilingmaydi va egalariга qaytarilmaydi. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

«HUQUQ» materiallari ko'chirib bosilganida manbaa sifatida gazeta nomi ko'rsatilishi shart.

Ⓕ — tijorat materiali.

Buyurtma v-4521.

10 899 nusxada bosildi.

Dag'oz bichini A-3, hajmi 3 bosma tobaq. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida teritil va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Nashriyot muharriri: Y.HOJIYEVA

Sahifalovchi: S.BABAJANOV

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi.

Sotuvda kelishilgan narxda

Nashr ko'rsatkichi 231

Gazeta «O'zbekiston» nashriyot matbaa ijodiy uyida chop etildi.

Korxonaning manzili: Toshkent shahar, Alisher Navoiy ko'chasi, 30-uy.

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 22.00. Topshirish: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yl 12-oktabrda 0188-raqam bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

9 772010 761004

Ўзбекистонда ҳайдовчилик гувоҳномасини олмақчи бўлганларнинг давомати ва ўқув жараёнини онлайн назорат қилиш йўлга қўйилиши мумкин.

21-YANVAR 2021-Y.

HUQUQ N: 3

(1252)

11

Ҳозирги кунда деҳқон, кийим-кечак, қурилиш моллари дейсизми, хуллас барча бозорларда чакана савдо қилаётганларнинг бари олибсотар. Эътибор беринг, улар билан суҳбатлашганингизда аксарияти савдодан кўраётган фойдасининг баракаси йўқлигиндан нолайди. Нима учун савдодан баракка ариётганини эса ўйлаб кўришмайди.

Айни кунда олибсотарлар савдонинг қандай тури бўлса, барчасида ўзига хос фибри, ўзига хос алдов йўллари ишлаб чиқишган. Нима бўлса ҳам харидорни алдаб, молини ўтказишдан ўзга ташвиши йўқ. Яхши, сифатли молни кўргазмага қўйиб, ёмонини тортиб бериш уларнинг энг оддий усули. Ҳатто ўзи етиштирган маҳсулоти кўтарта сотиб кетаётган деҳқонларни ҳам чув туширишга ҳаракат қилишди.

сатиб турибди, мен темир челақда 5 кг дан қилиб сизга тўрт марта картошка тортиб бердим, лекин челақнинг оғирлигини чиқариб ташламадим, челақнинг оғирлиги тахминан 1,5 кг» дейди.

— Шундан кейин бозордан бирор нарса олсам, маҳсулот солиби тортиладиған идишининг оғирлигини чиқартириб ташлашга ўргандим, — деди Абдураззоқ ака.

ЎҒРИНИ ҚАРОҚЧИ УРДИ

Дўстимнинг исми Баҳром. Унинг иши яхши. Пайвандчи усталардан мижозлари кўп. Бир балонли кислород, бири суолтирилган газ сўрайди. У пайвандчиларга маълум ҳақ эвазига шуларни етказиб бериб туради. Бир куни мижозларидан бири ҳисоб-китоб қилиб, 100 доллар берибди. «Ўзимизнинг пул йўқми?» деса, «Ҳозир барча банкларда бемалол сўмга алмаштириб олсанг бўлади» дея хотиржам қилибди.

Хуллас, дўстим «Кўйлик» бозори олдидаги банк шохобчаларидан бирига бориб доллар нархини сўраса, «10048 сўмдан қабул қиламиз» деб жавоб беришибди. Шу орада нарроқда турган бир

иши кўзгатишларини маълум қилишибди. Шундан сўнг ўша одам дўстимга ялиниб, фарзандлари борлигини, бошқа бундай иш қилмаслигини айтиб, аризасини қайтариб олишини ёлворибди. Унинг гаплари дўстимнинг кўнглини қўштибди шекилли, аризасини қайтариб олибди. Найрангининг сирини сўраганида, у пулни санаётганида атайин ёнидан ўтган одамга урилгани, шу пайт чўнтағидан бошқа бир, келишилгандан 400 минг сўм кам бўлган тахламни олиб дўстимга берганини айтибди. Ўша одам кетаётганида бошқа бундай ишга қўл урмаслигини такрор-такрор айтиб хайрлашибди.

— Тавбаси чин кўнгиладими ёки йўқми, билмадим, лекин мен унга худодан инсоф сўрадим, — дея дўстим гапини тугатди.

МОЛБОЗОРДАГИ УЧ НАЙРАНГ

Ақлга сизгамайдиган найрангларнинг кўпи молбозорларда амалга оширилар экан. Ёшлик пайтим эди. Уйимиздаги қорамоллар кўпайди. Аввал сигиримиз, бир ойдан кейин унинг икки йил олдинги боласи, гунажин ҳам

соат ичида молнинг нархи 30-40 фоиз тушиб кетди. Сигирни кўриб, харидор бўлиб келган одамлар соғиш учун қўлини узатиб кўрарди, говмиш эса ўзини уёқдан буюққа ташлаб, харидорларни тепишга ҳаракат қиларди.

Ўша куни харидор кутавериб пешонамиз тиришди. Бозор охирлаб, одамлар сийраклаша бошлади. Бир неча соатдан сўнг ҳалиги олибсотар пайдо бўлди. «Сигирингиз соққанда тепсаём мана мен сотиб оламан, нархини келиштирамангиз бўлди» деди. Бир неча соатдан бундан харидор кўтиб сарғайиб турган отамга унинг гапи маъқул тушди. Олибсотар деҳқон айтган нархдан анча арзонга сигиримизни сотиб олди. Она-болани бозорнинг четига олиб чиқдик, келишилган пулни санаб бергач, арқонини алмаштирдик. Шундан сўнг отам менга «Сен шу ерда тургин, мен бозорни бир айланиб чиқай, кейин уйга кетамиз» деди. Мен ўша жойдан сал узоклашиб, бир юк машинасининг соясига бориб ўтирдим.

Сигиримизни сотиб олган

ни астойдил оладиган одамдек қилиб кўрсатишди. Агар сиз «майли, шу нархга олавер» деб юборсангиз улар «пул шеригимда эди, кўтиб туринг, келса санаб бераман» дея жуфтакни рўстлайди. Лекин бу камдан-кам бўладиган ҳолат. Аксарият чорвадорлар «молим бозорга кирмай шундай нарх қилишди, демек, бозорнинг ичида бундан ҳам қиммат сотаман» деган уйга таслим бўлишди. Ваҳоланки, бозорда ўшаларнинг шериги сизни кўтиб олади. Асл харидорлар молнингизни эшик тағидидан арзон сўраса, сиз «сахарда шунчага сотмаган эдим, энди зарарига сотаманми?» деган хаёл билан баракани бермай тураверасиз. Оқибатда бозор ўтади, асл чорвадорлар ўзларига керакли харидларни қилиб, кетишади. Энди бозорда фақатгина олибсотарлар қолади. Улар эса ҳеч қачон сизга инсоф қилмайди. Агар молнингизни зарурат юзасидан бозорга олиб чиққан бозорнинг сотишга мажбурсиз. Уларга эса бу қўл келиб, молни анча паст нархга сотиб олишади.

HAYOTDAGI QAYLAR

БОЗОРНИНГ НОРАСМИЙ ЭҒАЛАРИ

Масалан, бозорда шеригининг ширин анорини бўлаклаб, кўргазмага қўйиб, ўзининг нордон анорини пуллайдиганлар ҳам йўқ эмас. Қўйинги, инсон боласи тугул шайтоннинг ҳам ақлига сизгамайдиган найрангларнинг ҳаммасига бозорда дуч келишингиз мумкин. Огоҳ бўлишингиз учун қўйида турли бозорларда ишлатиладиган найрангларнинг бир нечасини келтириб ўтадим.

КАРТОШКА «ОПЕРАЦИЯСИ»

Кўшним Абдураззоқ ака ҳайдовчи. Суҳбатлашганимизда кўпинча қизиқ ҳолатларни гапириб беради. Бу одам ишга эрта кетиб, кеч қайтади. Шунинг учун ҳам бозорга кўп тушавермайди. Фарзандлари ёшлигида аёли, кейинчалик ўғиллари рўзгорлик қилиш учун бозорга борадиган бўлишган. Бир куни бозорга Абдураззоқ аканинг ўзи тушибди. Бозордан 20 кг картошка сотиб олибди ва бошқа харидлар ҳам қилибди. Машинасига юклаётганда бозорчи таниши Сотволдини учратиб қолдибди. «Ака, уйга кетаётган бўлсангиз мени ҳам олиб кетинг» дебди Сотволди. Уйга кетаётганини билгач эса бозорликларини машинасига юклашга ердлашди. Шунда «Ака, картошкани қанчадан олдингиз?» деб сўрабди. «4 мингдан экан, бозорга бир тушганда 20 кг олақолдим» дебди Абдураззоқ ака. Сотволди картошка солинган халтани кўтариб машинанинг юкюнасига соларкан, «Картошканинг ҳаммаси шу халтадами? Бу 20 кг чиқмайди-ку» дебди. Унинг гапларига ишонмаган Абдураззоқ ака халтани кўтариб, бозорга қайтиб киради ва назорат тарозисига қўяди. Қараса, 20 кг картошкаси 14 кг 300 грамм чиқиб турибди-ю.

У табиатдан оғир-босиқ бўлгани учун картошкани қайтиб машинасига қўяди. Ўша картошка сотадиган олибсотарни қидириб топади. Сотувчини четга чақириб, бўлган воқеани айтиди. Унинг гапларидан саросимага тушиб қолган сотувчи дарҳол 6,5 кг картошка тортишга киришади. Абдураззоқ ака эса «Кўй, ука, мени бошлаб алдадинг, мен розиман, фақат бошқа бундай алданмаслик учун шунинг сирини айтсанг бўлди» дебди. Аввалига кўнмаган сотувчи, Абдураззоқ ака қайта-қайта сўрайвергач, рози бўлибди. «Мана қаранг, электрон тарози "0"ни кўр-

одам келиб, унинг қулоғига пичирлабди: «Ака, доллар бўлса, 10055 сўмдан оламан». Ҳисоблабди, шу одамга сотса 100 доллардан 7 минг сўм ютаркан. Рози бўлибди. У одам «мана 1 млн. 55 минг сўм, санаб олинг» дебди. Дўстим у берган пулни санаса, 50 минг сўм кам экан. «Ука, 50 минг сўм кам чиқди-ю» деган экан, ўша одам пулни қўлига олиб санай бошлабди.

— Шу пайт унга химдир урилиб кетди, у ўша одамга қараш учун мена бир тексари бўлиб, яна мен томонга қараб, пулни санаб бўлди. «Ака, кечирасиз, ҳақиқатан кам экан» деб чўнтағидан 50 минг сўм чиқариб, тахлам пулининг устига қўйиб, мена узатди. Пулни олиб, қайта санамадим, қўлимдаги 100 долларни эса унга бердим, — деди дўстим.

Баҳром валютафурушдан олган пулининг бир қисмига бозорлик қилиш учун ажратиб олмоқчи бўлиб, тахламни қайта санаса, 400 минг сўм кам чиқади. Мана сизга ноқонуний ишининг оқибати. Яхшям, ички ишлар ҳодимлари дўстимни тўғри тушуниб, уни ноқонуний валюта савдосида айбламашди. «Фирибгарга дуч келибсиз» дея ўша одамни топиб, пулини олиб беришибди. У шахснинг устидан эса жиноят

бузоқлади. Иккита сигирни боқиш оғирлик қилди. Отам эндигина сигир бўлган гунажини олиб қолиб, сигирни сотиб юборишини айтиди. Эрта тонгда болали сигирни еталаб молбозорга олиб чиқдик.

Сигиримиз зотли бўлгани учун бозорнинг олди молларидан бири эди. Олибсотарлар келиб сигирни нархлай бошлашди. Аммо анча арзон баҳолашарди. Шу пайт бир деҳқон одам улардан анча баланд нархга сўрай бошлади. У отам билан савдолашиб турган пайтда бир олибсотар сигиримизни соғиб кўриб, «живонорнинг елини тўлиб кетибди-я» деди-да, одамлар орасига сингиб кетди. Шундан сўнг янговаш сигиримиз ким соғиб кўраман деса типирчилаб ҳаммани тепа бошлади. Аслида тўрт марта туққан сигирнинг бундай одати йўқ эди. Отам ҳайрон бўлиб, уни солиб-тойгалаша ҳам живонор ниваш тортай демасди. Шундан кейин савдолашиб турган деҳқон ҳам бир-икки марта қўлини чўзиб кўрган эди, сигир шакиллатиб тепи ташлади. Астойдил «баракка, баракка» деб турган одам «соққанда тепадиган сигир бизга тўғри келмайди» дея кетиб қолди. Шундан кейин сигирнинг атрофини ўраб олган барча харидорлар бирин-кетин тарқаб кетишди. Ярим

одамнинг олдига шериги келиб, «Собит синдирдимми?» деди. Уларнинг суҳбати менга бемалол эшитиларди. Олибсотарнинг исми Собит эканлигини англадим. Собит эса «Индамасам нархи осмонга чиқиб кетаяпти, қолаверса бу говмиш бизга насиб қилмас эди» деди. «Келаси бозор икки ҳисса фойдасига ураман» деб кўкрак керди. Ўша пайтда уларнинг гапини тушулмаган эдим, йиллар кўриб «сигирфуруш» олибсотарларнинг найрангини билиб олдим. Улар бозори чаққон бўлиб, нархи кўтарилётган сигирларни соғиб елини баҳонасида живонорнинг елинини жонидан ўтадиган даражада чимчилаб олишаркан. Шундан кейин сигир елинига ким қўл узатса типирчилаб тепавераркан. Соққанда тепадиган сигир қанчаллик кўп сут бермасин нархи пастлаб кетаверади-да.

Молбозорда ома савдо деган гапини ҳеч эшитганимиз? Бу ҳам олибсотарларнинг бир найранги. Бозорга кириб келаётган «келишган» қорамолларни бозор дарвозаси олдида тўхташиб, савдо қилишади. Улар молнинг асл баҳосидан баланд нарх айтиб, сизга ўзларини қорамолнингиз-

Яна бири ёлғон тортишув. Қорамол олиш учун бозорга бордингиз. Айланиб, ўзингизга ёқадиған молни танлаб савдо қила бошладингиз. Лекин у олибсотар бўлса, сизга ҳадеганда баракка беравермайди. Шунда бироз вақт ўтказиш учун сал нарига бориб, ўша қорамолни кузатишингиз табиий ҳолат. Буни эса улар жуда яхши билишади. Шу вақтда олибсотарнинг сиз танимаган шериги келиб, ўша қорамолни сиз қилган нархдан анча баланд нархга астойдил савдо қилади. Эгаси бермайди. Шундан сўнг ўша олибсотар узокдан сизни кўриб қолган киши бўлиб, олдига чақиради. «Шуни сотмаганимга сизга бераман, боқар экансиз, у одам олибсотар, шунинг учун унга сотмадим» деб сизни аврайди. Шу вақтда ёлғон савдо қилган шериги ҳам пайдо бўлади ва «Мен нархини пиширдим, энди бу одамга сотасизми, ўзимга сотаверинг» деб гўё яна астойдил ёпишади. Эгаси «Йўқ, сенга сотмайман, мана деҳқонга сотаман, шу одам баракка топсин» дея сизни алқайди. Бу ўйинга чорвадорларнинг 90 фоизи аниқ чув тушади. Ахир ойда бир марта ёки йилда бир марта молбозорга тушадиган одам бундай ўйинларни қаердан ҳам билсин...

ДИНИМИЗ НИМА ДЕЙДИ...

Ислому дини дунёда ҳалол ва пок яшаш, ҳалол йўллар билан ризқ топиш, инсонлар билан ҳусни хулқ, адолат ва ростгўйлик асосида ҳаёт кечиришга буюради. Ҳамда заррача миқдорда гуноҳ, адолатсизлик ва зулм қилишдан қаттиқ қайтаради.

Абу Бакр розияллоху анҳудан ривоят қилинади: «Пайғамбаримиз (с.а.в.) «Йўмининг зарар етказган ва макр қилганга лаянат бўлсин» дедилар» (Имом Термизий ривояти).

Аллоҳ таоло беҳиж инсонларни тафаккурга буюрмаган. Ўқиб, лекин ўқилмаган илмдан манфаат бўлмайди. Ўшбу ҳадиси шарифни ўқисангиз, манфаат олмасангиз, топаётган ризқимизда ҳеч қачон баракка бўлмайди.

Қамолиддин АСҚАРОВ, «НУҚУ»